

Montessorischool Helmond

SCHOOLPLAN 2011-2015

Montessorischool Helmond

Brinnummer: 15 SY

Directeur: Jolanda Duijvestijn

Inhoudsopgave Schoolplan 2011- 2015

Montessorischool Helmond	1
Inhoudsopgave Schoolplan 2011- 2015.....	2
Hoofdstuk 1: INLEIDING	4
1.1. Doelen en functie van het schoolplan.....	4
1.2. Procedures voor het opstellen en vaststellen van het schoolplan	4
1.3. Verwijzingen.....	4
Hoofdstuk 2: SCHOOLBESCHRIJVING	5
2.1. Kenmerken school en stichting	5
2.2. Kenmerken directie en leraren	5
2.3. Leeftijdsofbouw van het team:	6
2.4. Kenmerken leerlingen.....	6
2.5. Kenmerken ouders en omgeving	7
2.6 Public relations en promotie:	8
2.7 De verbouwing en aanbouw van de school:	9
Hoofdstuk 3: HET ONDERWIJSKUNDIG BELEID	10
3.1 De ideologie van ons Montessorionderwijs:	10
3.1.1. Missie	10
3.1.2. Kernwaarden	10
3.1.3. Missiebeleid.....	12
3.2. De visie van de Montessorischool Helmond.....	12
3.2.1. Opvoeding en onderwijs Montessorischool Helmond	12
3.2.2. De visie	15
3.2.3. Leren en lesgeven	18
3.2.4. Beroepshouding	18
3.2.5. Leiderschap	19
3.3. Levensbeschouwelijke identiteit	19
3.4. Leerstofaanbod	20
3.4.1. Nederlandse taal	20
3.4.2. Technisch lezen	21
3.4.3. Begrijpend lezen en begrijpend luisteren.....	22
3.4.3.1 Begrijpend luisteren	22
3.4.4. Schrijven	23
3.4.5. Engelse taal	23
3.4.6. Rekenen en wiskunde.....	24
3.4.7. De zaakvakken aardrijkskunde, geschiedenis en biologie	24
3.4.8. Gezond en redzaam gedrag, waaronder verkeer	25
3.4.9. Zintuiglijke opvoeding	25
3.4.10. Motorische ontwikkeling - gymnastiek.....	26
3.4.11 Drama, beeldende vorming, muziek en dans.....	26
3.4.12. Informatietechnologie	27
3.4.13. Techniek	27
3.4.14.Sociale en emotionele ontwikkeling	27
3.4.15. Actief burgerschap	28
3.5. Leertijd	29
3.6. Pedagogisch klimaat.....	29
3.7. Didactisch handelen	30
3.8. Zorg en begeleiding.....	31
3.8.1. Orthopedagoog	31
3.8.2. Remedial teachers.....	32
3.8.3. Schoolarts.....	32
3.8.4. extern overleg	32
3.8.5. Aanbod voor meer en hoogbegaafde kinderen	33
3.8.6. Kinderen met een ontwikkelingsperspectief.	33
3.8.7. Kinderen met een 'rugzak'.....	33

3.8.8. Langdurig zieke kinderen	33
3.8.9. Passend onderwijs.....	33
3.8.10. Het zorgplan WSNS Helmond Mierlo	34
3.9. Opbrengsten van het onderwijs	36
Hoofdstuk 4: INTEGRAAL PERSONEELSBELEID	36
4.1. Onze organisatorische doelen	36
4.2. Integraal personeelsbeleid , professionalisering	37
4.2.1. Beleid met betrekking tot stagiaires	38
4.2.2. Werving en selectie	38
4.2.3. Introductie en begeleiding.....	38
4.2.4. Taakbeleid	38
4.2.5. Collegiale consultatie, intervisie en bezoek in de groep	39
4.2.6. Persoonlijke Ontwikkelplannen (POP) en het bekwaamheidsdossier	39
4.2.7. Functioneringsgesprekken en beoordelingsgesprekken.....	40
4.2.8. Functiemix	40
4.2.9. Beleid voor evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding.	40
Hoofdstuk 5: ORGANISATIE EN BELEID	42
5.1. Organisatiestructuur.....	42
5.2. Interne organisatiestructuur	42
5.3. schoolveiligheidsplan	43
5.3.1. Sociale veiligheid	43
5.3.2. Risico-Inventarisatie & Evaluatie (RI&E).....	43
5.3.3. Arbo-beleid	43
5.4. De interne communicatie	44
5.5. De communicatie met externe instanties.....	44
5.6. Partners in de opvoeding	45
5.7. Partner Korein	45
Hoofdstuk 6: FINANCIËEL BELEID	47
6.1. Financieel beleid	47
6.1.2 Financieel beleid Montessorischool Helmond	48
6.1.3 Materieel beleid Montessorischool Helmond	48
7.1. Kwaliteitszorg	49
7.2. Terugblik Schoolplan 2007-2011 en zelfevaluatie:	49
7.3. SWOT-analyse	52
7.4. Analyse inspectierapport	53
7.5. Analyse oudervragenlijst	53
7.6. Leerlingenvragenlijst	54
7.7. Lerarenvragenlijst	55
7.8. Het evaluatieplan	56
7.9. Beleidsvoornemens 2011-2015	57

Hoofdstuk 1: INLEIDING

1.1. Doelen en functie van het schoolplan

De grondlegger voor het schoolplan is het strategisch beleidsplan 'Samen sterk' van MOZON. Ons schoolplan beschrijft waar wij als school voor staan en wat we willen bereiken de komende vier jaar. Waar wij voor staan is omschreven in onze visie en missie. Hieraan zijn onze doelen voor de komende vier jaar gekoppeld. Het schoolplan functioneert als verantwoording naar de overheid, het bestuur en de medezeggenschapsraad.

Vanuit het schoolplan stellen we jaarlijks een jaarplan op. Het jaarplan kent een tussen- en eindevaluatie. We gaan dus steeds na of de gestelde verbeterdoelen gerealiseerd zijn. Op deze wijze geven we vorm aan een cyclus van plannen, uitvoeren en evalueren.

Wij hebben dit schoolplan gemaakt met als doel:

- Een leesbaar plan te maken dat door het personeel gemaakt en gedragen wordt;
- Praktische uitvoerbaarheid van de gestelde beleidsvoornemens;
- Optimale flexibiliteit opdat we het plan jaarlijks kunnen evalueren en bijstellen.

1.2. Procedures voor het opstellen en vaststellen van het schoolplan

Bij de opstelling van dit schoolplan zijn alle teamleden betrokken. Tijdens studiemomenten is een analyse gemaakt van de dingen die we goed, beter en best doen. Ook hebben we de punten bepaald die verbeterd of opgezet moeten worden. Deze zijn uiteindelijk beschreven in beleidsvoornemens met concrete resultaten. Het schoolplan leeft hierdoor in het team.

Dit schoolplan is, na verkregen goedkeuring van het bestuur, ter instemming aangeboden aan de MR van onze school en de GMR van onze stichting. Na beoordeling en verkregen instemming zal dit plan door het bestuur worden vastgesteld.

1.3. Verwijzingen

In dit schoolplan verwijzen we naar andere plannen zoals:

Bovenschoolse documenten:

- 'Samen sterk!' : MOZON Strategisch Beleidsplan 2010-2015
- Managementstatuut stichting MOZON;
- MOZON Integraal Personeelsbeleidsplan IPB;
- Tool for Talent van Eduniek,
- Bestuursformatieplan MOZON;
- Diverse regelingen, procedures en protocollen.

Aanvullende schooldocumenten Montessorischool Helmond:

- Zorgplan Montessorischool Helmond
- ICT-beleidsplan
- Zorgplan Samenwerkingsverband Helmond Mierlo
- 'Werken met Kwaliteitskaarten' van Cees Bos;
- Onderwijsbeleidsplan gemeente
- Communicatiedocument Montessorischool Helmond.
- Kwaliteitsdossier Montessorischool Helmond.
- Diverse documenten, regelingen en procedures.

Hoofdstuk 2: SCHOOLBESCHRIJVING

2.1. Kenmerken school en stichting

Adresgegevens:
Montessorischool Helmond.
Dinkelstraat 65
5704 GK Helmond.
Tel. 0492-510017.
E-mail: info@montessorischoolhelmond.nl
Internet: www.montessorischoolhelmond.nl
Brinnummer: 15 SY

De Montessorischool Helmond is een school van:

Stichting voor Montessori-onderwijs Zuidoost Nederland (MOZON)
Schoutlaan 11A
6002 EA Weert
Tel: 0495-547998
E-mail: info@mozon.nl
Internet: www.mozon.nl
Werkgeversnummer: 41167

Stichting MOZON is een stichting op Algemeen bijzondere grondslag en als zodanig aangesloten bij de besturenorganisatie Verenigde Bijzondere Scholen (VBS).

Stichting MOZON bestuurt vier scholen t.w. de Venlose Montessorischool, de Montessorischool Helmond, de Montessorischool Weert en de Montessorischool Venray. De dagelijkse leiding berust bij de directeur-bestuurder van Stichting MOZON, de heer Lex Spee, MES.

2.2. Kenmerken directie en leraren

De Montessorischool Helmond wordt aangestuurd door de directie, bestaande uit de directeur en een leerkracht Lb met de taak plaatsvervangend directeur. Eveneens is er een zorgteam bestaande uit een orthopedagoog, rugzakcoördinator, ambulante begeleider, rugzakbegeleider en LB leerkracht.

Alle collega's beschikken over de vereiste wettelijke bevoegdheden voor hun functie of zelfs meer! Ook stelt Stichting MOZON de verplichting dat alle uitvoerende leerkrachten beschikken over het Montessoridiploma, een post-HBO diploma, en een hierbij horende praktijkantekening waaruit blijkt dat men de principes van Montessori in de groep kan uitvoeren. MOZON stimuleert van harte dat collega's zich ontwikkelen. Dit betekent dat iedereen in zijn of haar Persoonlijk ontwikkelingsplan (POP), kan aangeven welke deskundigheidsontwikkeling en/of professionalisering in een bepaald tijdsbestek wordt gerealiseerd. Hiertoe is een digitaal programma ontwikkeld dat de specifieke (Montessori-)competenties bij individuele medewerkers versterkt en waardeert.

Het team van leraren van de Montessorischool Helmond bestaat uit directie, 9 groepsleerkrachten, 2 lfg leerkrachten, 1 Hi/level leerkracht en 1 conciërge. Op peildatum 1 oktober 2010 werkte 42% van de collega's in deeltijd.

2.3. Leeftijdsofbouw van het team:

Per (01-10-2010)	
Ouder dan 50 jaar	4
Tussen 40 en 50 jaar	5
Tussen 30 en 40 jaar	3
Tussen 20 en 30 jaar	2
Jonger dan 20 jaar	0
Totaal	14

Peildatum 1 oktober 2010

2.4. Kenmerken leerlingen

		Gew. 0	Gew. 0,3	Gew. 1,2
1-10-2010	4-jarigen	18	0	2
1-10-2010	5-jarigen	16	0	1
1-10-2010	6-jarigen	29	1	2
1-10-2010	7-jarigen	20	3	1
1-10-2010	8-jarigen	16	1	1
1-10-2010	9-jarigen	23	1	1
1-10-2010	10-jarigen	18	1	0
1-10-2010	11-jarigen	15	1	0
1-10-2010	12-jarigen	3	0	1

Peildatum 1 oktober 2010

De scores van de CITO eindtoets van de afgelopen jaren:

Jaar	(G)LG school	Ondergrens	Landelijk gemiddelde	Bovengrens	Conclusie	
2008	531,9	533,7	534,9	536,1	Onvoldoende	
2009	538,1	533,8	535,2	536,6	Goed	
2010	536,4	533,4	535,2	537,0	Voldoende	
2011	535,4	532,4	535,3	538,4	Voldoende	

NSCCT

Uitslagen NSCCT 2010-2011

In november is op alle scholen van MOZON de NSCCT afgenomen. De NSCCT is de Niet-Schoolse Cognitieve Capaciteiten Test. Dit schooljaar is de NSCCT toegevoegd aan het Leerling Volg Systeem (LVS).

De NSCCT geeft een globale screening van de cognitieve capaciteiten. De score kan helpen bij het inschatten van de leermogelijkheden van een kind. De NSCCT is binnen MOZON bij alle 4^e groepers afgenomen. Om de leerling-populatie van de scholen in kaart te brengen is de gemiddelde score per school berekend.

In Helmond hebben een aantal leerlingen niet deelgenomen aan de NSCCT, omdat zij al eerder een intelligentieonderzoek hadden gehad.

In de kolom 'na correctie' is de gemiddelde score per school lezen, als ook de scores van deze intelligentieonderzoeken worden meegerekend.

	Gemiddelde NSCCT score gr 4	Na correctie
Helmond	94.4	93.2
Venlo	98.1	97.6
Venray	90.7	95,2

Weert	99.5	100.1
-------	------	-------

2.5. Kenmerken ouders en omgeving

Over het algemeen kiezen onze ouders bewust voor onze Montessorischool. Het feit dat wij persoonlijk onderwijs geven, spreekt veel ouders aan. Toch blijft het zaak om ouders goed te informeren over visie op onderwijs en opvoeding. Immers, in deze tijd waarin opvoeding en opvoedingsvraagstukken een grote rol spelen, mag er geen misverstand bestaan over de toepassing van Montessori's principes. Dit vereist van alle bij de school betrokken medewerkers kennis en alertheid.

De ouderpopulatie is divers en kenmerkt zich door verschillen in opleidingsniveau. Wat echter bindt is de wijze waarop de school dient om te gaan met hun kind: de combinatie van Montessori-opvoeding en -onderwijs.

Ouders participeren in een actieve medezeggenschapsraad. We kennen ook een groep zeer betrokken en enthousiaste ouders. Zij participeren op diverse manieren: als klassenouder, overblijfouder of zij begeleiden leerlingen tijdens activiteiten. Ouders zijn geïnteresseerd in het aanbod voor peuters in de onderbouwgroep en voor- en naschoolse opvang binnen ons Montessoricentrum.

De wijk Brouwhuis bestaat vooral uit eengezinswoningen en is vanaf 1980 opgebouwd. In feite was de Montessorischool één van de eerste bewoners van deze wijk. Onze school is gelegen vlak bij het winkelcentrum en het station Brouwhuis. Naast de school is de bibliotheek gehuisvest.

Het voedingsgebied van de Montessorischool Helmond betreft voornamelijk de wijken Brouwhuis en De Rijpel.

In Nederland loopt het aantal leerlingen in het primair onderwijs terug. In de gemeente Helmond is dit ook aan de orde. Voor de Montessorischool Helmond denken wij het schooljaar 2010-2011 stabiel af te kunnen sluiten. Aan het einde van het schooljaar 2011-2012 vertrekt er een grote groep kinderen naar het voortgezet onderwijs. Wij verwachten dat schooljaar stabiel te blijven en daarna te kunnen gaan groeien.

Onderstaande prognose van de gemeente Helmond t.a.v. de leerlingenaantallen:

Belangstellingspercentage Montessoricentrum Helmond:

Jaar	Bevolkingsprognose:		Montessoricentrum Helmond		Belangstellingspercentage:	
	aant. 4 t/m 11 jaar	Groei:	aant.	groei	perc.	groei
2009	9.392		173		1.84	
2010	9.360	-32	156	-17	1.67	- 0.17
2015	9.210	-150				
2020	9.040	170				
2025	9.020	20				

Conclusie voor de Montessorischool Helmond:

Ondanks dat het aantal leerlingen terug loopt, verwachten wij een positieve prognose voor de komende jaren. Dit omdat duidelijk is dat de gemeente Helmond het Montessorionderwijs waardevol vindt. Zij vindt het belangrijk dat ouders een grote keuze hebben in onderwijsaanbod. De school heeft toestemming tot verbouwen en aanbouwen. Dit maakt de school aantrekkelijk. Mede omdat een brede school gerealiseerd gaat worden met, waarschijnlijk, opvang van 0 tot 13 jaar. De school is actief in de wijk Brouwhuis/Rijpelberg en tracht een bruisend hart van de wijk te worden met ontwikkelingsmogelijkheden voor een zo groot mogelijke groep kinderen. Wij gaan ervan uit dat deze ontwikkelingen positief bij zullen dragen aan het leerlingenaantal. Daarbij verwijzen wij naar de prognoses zoals vermeld in het onderzoek van AMW (maatschappelijk werk).

2.6 Public relations en promotie:

Wij gunnen alle kinderen Montessori-opvoeding en onderwijs. Om ouders in de gelegenheid te stellen een goede schoolkeuze voor hun kind te maken is het van belang dat zij de juiste informatie op het juiste moment ontvangen.

Schooljaar 2010-2011 is het moment geweest waarop wij ons, alert en actief, in zijn gaan zetten om een goed beleid hierop te ontwikkelen. Vanuit de Beursvloer (de Beursvloer is een initiatief van het vrijwilligerswerk de gemeente Helmond waar non-profit organisaties diensten kunnen vragen aan het bedrijfsleven) heeft onze school begeleiding ontvangen mbt het professioneel opzetten van een communicatieplan en is gewerkt aan de bewustwording van het alert en goed omgaan met communicatiemiddelen.

De school heeft een profilering opgesteld waarmee wij vaststellen welke boodschap ieder van ons naar buiten brengt. Dit houdt tevens in dat het zaak is te doen wat wij zeggen.

De Montessorischool Helmond heeft een communicatieplan opgesteld voor de public relations en de promotie van de school.

Profilering van onze school:

De Montessorischool Helmond is een moderne, kleinschalig, sfeervolle Montessorischool waar leren effectief is en tot resultaat leidt. Ouders en leerkrachten staan naast elkaar als partners in de opvoeding en het onderwijzen van de kinderen.

In de ideologie van Montessori heeft de sociaal emotionele ontwikkeling van het kind een belangrijke plek. Samen werken en spelen is een kenmerk van onze school. Zo kunt u bij ons kinderen van groep 8 zien die voorlezen aan de kleuters.

Ons onderwijs gaat uit van een leeromgeving waarin kinderen de ruimte krijgen om op een ontdekkende wijze toe te werken naar een optimale ontwikkeling.

De school meet haar resultaten met de Cito-toetsen en scoort voldoende op de CITO eind toets. De overstap naar het V.O. verloopt soepel omdat onze kinderen hebben leren plannen en het huiswerk kunnen organiseren.

Montessorischool Helmond streeft naar dat niveau dat haalbaar is voor het kind. Leren is hier leuk, kleurrijk, avontuurlijk en staat er garant voor dat het kind verder komt. Dat krijgt vorm in bv. het timmeren van het konijnenhok en het mogen zorgen voor de konijntjes. Waarbij er natuurlijk flink gerekend moet worden om de juiste maten van het konijnenhok te hebben en te weten hoeveel geld er nodig is voor het voer!

De school heeft een aanbod voor hoog- en meerbegaafde kinderen. Zowel in de dagelijkse werkles als in de Hi/Levelgroep voor hoogbegaafden kinderen is er een sterk gespecialiseerd aanbod. Een slim kind krijgt bij ons geen extra werk maar de hele schooldag heeft het een eigen aanbod.

De school heeft ruime ervaring in geven van goed Montessorionderwijs waarbij kwaliteit voorop staat.

De nieuwste ontwikkelingen op het gebied van opbrengstgericht werken worden, vanuit de Montessori-principes, toegepast. Op deze wijze innoveert de school constant het eigen onderwijs. Dit leidt tot een bruisende werksfeer die gekenmerkt wordt door rust en regelmaat. Als u bij ons

binnen loopt hoort u weinig maar ziet des te meer! Namelijk kinderen en leerkrachten die met plezier aan het werk zijn.

Kinderen worden opgeleid tot het goed plannen van hun eigen werk. Hierbij leert het kind een eigen verantwoordelijkheid voor het leerproces. Kinderen mogen bv. bij ons een werkplek op de gang kiezen en zijn in staat ,serieus en zonder constant toezicht, kwalitatief goed werk te maken. De leerkracht zorgt ervoor dat het kind zich de leerstof eigen maakt. Het aanbod is afgestemd aan het niveau van het kind.

2.7 De verbouwing en aanbouw van de school:

In het schooljaar 2010-2011 is het bestuur akkoord gegaan met de aanbouw en de verbouwing van de school. Een en ander zal worden gerealiseerd door beschikbare gelden van de gemeente en het bestuur van de stichting MOZON. Doel is om in het schoolgebouw de voor- en naschoolse opvang te realiseren.

Daarnaast wordt er bekeken welke ruimtes verbouwd gaan worden met als doel een zo effectief mogelijk gebruik van de meters waarbij we zoeken naar lucht, licht en ruimte.

Er is een architect gekozen om samen met team en ouders een prachtig Montessoricentrum te ontwikkelen. De verbouwing zal, vermoedelijk, starten rond de jaarwisseling van 2011 naar 2012.

Hoofdstuk 3: HET ONDERWIJSKUNDIG BELEID

3.1 De ideologie van ons Montessorionderwijs:

Onze opvoeding/ons onderwijs is gericht op het ontdekken en beleven van samenhang en relaties en het opwekken van **verwondering** en **respect** hierover.

Wij willen het kind helpen zich bewust te worden van zijn kosmische taak.

Dit houdt in dat het kind zich bewust wordt van de eigen plaats en de eigen verantwoordelijkheid in de ontwikkeling van het al bestaande.

We willen het kind laten begrijpen dat het deel uitmaakt van een groter geheel en dat het beseft dat wat het tegen komt door anderen gemaakt of beïnvloed is.

3.1.1. Missie

Onze missie is: **Samen plezierig presteren.**

Het doel van de school:

Onze school is een algemeen bijzondere basisschool waar kinderen van 0 tot en met 13 jaar begeleidt worden in hun ontwikkeling tot zelfstandigheid.

Een enthousiast, gedreven team begeleidt de kinderen in het presteren in eigen tempo, niveau en interesse.

Samen met ouders creëren wij een levenshouding die goede kansen biedt buiten de school.

Wij zijn een vooruitstrevende innovatieve school die denkt in kansen en mogelijkheden.

De school gaat voor kwaliteit en opbrengsten die maximaal recht doen aan ieder kind.

Leerkrachten zetten hun creativiteit in om zo vorm te geven aan ontdekkend, onderzoekend en ontwerpend leren.

Alle vakken zijn geïntegreerd in het kosmisch onderwijs. Zo zorgen we voor intrinsiek gemotiveerde kinderen die met plezier naar school komen en goed voorbereid, op eigen niveau, naar het voortgezet onderwijs gaan.

We houden onze missie levend door deze voortdurend aan de orde te stellen bij zaken als ons Jaarplan, Meerjarenbeleidplan, Schoolplan en het Strategisch beleidsplan van de Stichting MOZON. Ook tijdens teambijeenkomsten staat onze missie centraal. Zo vragen wij ons met regelmaat af of onze missie nog actueel is, of we deze waarmaken en hoe we deze communiceren met onze ouders en derden. Onze missie op school sluit goed aan bij de missie van de Stichting MOZON: 'Meer mogelijk met Montessori'.

3.1.2. Kernwaarden

Op onze school hanteren we een aantal kernwaarden:

- Zelfstandigheid

Kinderen leiden zichzelf in hun ontwikkeling naar volwassenheid. De volwassenen rondom het kind hebben de taak dit proces te ondersteunen en mogelijk te maken door het inrichten van de zogenaamde 'voorbereide omgeving' en door het aanbieden van de juiste uitdagingen tot leren op het juiste moment. Zo ontstaat bij kinderen een vorm van zelfdiscipline die eenzijdig ingrijpen door een volwassene tot een minimum kan beperken. Daarbij heeft ieder kind een behoefte aan onafhankelijkheid die het zelf onder woorden brengt door te zeggen: 'Help mij het zelf te doen!'

- Respect

'Streven naar een betere wereld': dit houdt in dat wij eerbied tonen voor mensen, dieren en dingen in onze kosmos. Daar waar dit respect in het geding komt, kan van ons worden verwacht dat wij er in voorkomende gevallen aandacht aan zullen besteden. Door de relatie tussen volwassenen en kinderen te verbeteren, waarbij de begrippen 'zelfstandigheid' en 'vrijheid' centraal staan, kunnen kinderen zich ontwikkelen tot vrije mensen die het voortdurend verbeteren van de samenleving nastreven.

- Samenwerking

Onze verticale groepssamenstelling leidt zowel tot een cognitieve als sociaal-emotionele ontwikkeling. Kinderen leren van elkaar en voeden elkaar min of meer op. De verschillende leeftijden zorgen ook voor een rolverdeling. Zo is een kind achtereenvolgens de jongste, middelste en oudste in een groep. Het kind kan zowel ervaren wat het is om geholpen te worden, als om zelf hulp te geven.

- Individualiteit

'Een mens is de maat van alle dingen'. Wij geven persoonlijk onderwijs. We spreken van individuen in een groep in plaats van een groep individuen. Wij delen de opvattingen van Montessori dat verschillen tussen leerlingen niet worden toegedekt, maar juist aangegrepen als positieve elementen om de leerweg te bevorderen, zowel die van het kind zelf als die van de groepsgenoten. Door de verticale groepering is het een natuurlijk gegeven dat de individuele vaardigheden tussen leerlingen van gelijke leeftijd kunnen verschillen. Verschillen in ontwikkelingstempo worden omgezet in een educatieve uitdaging voor het kind én de opvoeder.

- Vrijheid

Ons onderwijs geeft aan kinderen een mate van vrijheid, maar deze vrijheid is niet absoluut. Er is sprake van keuzevrijheid, van tempo- en niveauvrijheid en van bewegingsvrijheid.

Wij huldigen het principe van 'vrijheid in gebondenheid', ieder is in zijn eigen vrijheid gebonden rekening te houden met de vrijheid, de aanwezigheid of de activiteit van de ander in zijn omgeving.

Daar waar het kind, vanuit zijn ontwikkelingsbehoefte, ondersteuning nodig heeft tav de mate van vrijheid, is het de leerkracht die de vrijheid beperkt, afgestemd op het kind.

De opvoeder dient zich te richten op de ontwikkelingskansen van het kind; de opvoeding stimuleert het verantwoordelijkheidsbesef van het kind ten aanzien van de hem omringende wereld: mensen en de levende en dode natuur. Het werken (leven) en het samenwerken (zijn/leven) staan in het teken van tolerantie, van respect voor - en rekening houden met elkaar en met onze leefomgeving. Het samenwerkend leren en zorg dragen voor elkaar staan hoog in het vaandel.

Er is ruimte om jezelf te zijn en er is ook besef van het 'mede' verantwoordelijk zijn voor de omgeving. Het motto erbij is 'Vrijheid in gebondenheid' en ook 'Leren doe je uit jezelf, met de dingen om je heen, op het moment dat je zelf kiest'.

Vanuit geborgenheid, veiligheid en vertrouwen worden vaardigheden aangeleerd op sociaal, emotioneel, motorisch, cognitief en creatief gebied met als doel een zelfstandig en positief kritisch denkend mens te worden.

3.1.3. Streefbeelden

- In onze school streven wij naar optimale opbrengsten. Wij willen uit elk kind het beste halen. Dit doen wij o.a. door opbrengst gericht werken. Zie 3.9.1.
- In onze school is sprake van een gemeenschappelijke visie die door alle medewerkers wordt uitgedragen;
- Er is sprake van een stimulerende en plezierige leeromgeving met de ideeën van Maria Montessori als uitgangspunt;
- Op onze school heerst een rustige, prettige, maar strak omschreven en voorspelbare werksfeer;
- We hechten belang aan orde en regelmaat, dit schept veiligheid en een gevoel van zekerheid voor kinderen;
- Er is respect voor het werk van kinderen;
- We proberen elkaar niet te storen;
- Op onze school wordt systematisch aandacht geschonken aan de sociaal-emotionele ontwikkeling;
- We proberen een evenwicht te vinden in het opdoen van kennis, het stimuleren van de zelfstandige ontwikkeling en het aanleren van praktische vaardigheden bij kinderen;
- We leren onze kinderen dat ze onderdeel zijn van een kosmos en dat dit verantwoordelijkheid inhoudt voor de omgeving waarin zij leven;
- We willen dat onze kinderen goed voorbereid naar het voortgezet onderwijs gaan;
- Op school is sprake van een goede, collegiale werksfeer;
- Medewerkers gaan plezierig met elkaar om en zijn tevreden over de gang van zaken;
- Alle medewerkers werken aan hun persoonlijke ontwikkeling gerelateerd aan de schoolontwikkeling;
- Er wordt op school hard gewerkt en veel werk verzet;
- We vragen ons voortdurend af of we onze werkzaamheden nog beter kunnen doen. Die zaken formuleren we in het hoofdstuk Kwaliteitsbeleid (zie bijlage beleidsvoornemens).

3.1.3. Missiebeleid

- Missie en kernwaarden komen een keer per jaar aan bod tijdens een teamvergadering;
- Missie en visie zijn opgenomen in schoolgids, schoolplan, voorkomende beleidsplannen en staan vermeld op de website van de school en de Stichting MOZON;
- Missie, visie en kernwaarden vormen bij voortdurende de onderlegger van onze (meer)jaarlijkse analyses en beleidsplannen.

3.2. De visie van de Montessorischool Helmond

3.2.1. Opvoeding en onderwijs Montessorischool Helmond

Kosmische opvoeding en onderwijs

Kosmisch opvoeden betekent dat er een manier wordt gevonden om kinderen te begeleiden bij het ontdekken van de ordening van de dingen in de wereld. Bij kosmisch opvoeden gaat het erom dat de volwassene de ontwikkeling van jonge kinderen en jongeren in goede banen leidt. De opvoeder maakt kosmische ordening(en) zichtbaar en plaatst ze in een steeds grotere omgeving. Maria Montessori zelf hanteerde in dit verband de termen 'kosmische taak' en 'kosmische opvoeding'.

Wat voor Maria Montessori wezenlijk is in de kosmos, is dat alles in zijn eigenschappen te begrijpen is. De sterren spelen een bijzondere rol, omdat hun bestaan en bewegen onveranderlijk en zuiver wiskundig is.

Maar met het begrijpen van de kosmos is het verhaal over de kosmos niet af. Het meest essentiële zit in hoe de mens de kosmos leert kennen en hoe hij zich tot de kosmos verhoudt.

Er bestaat volgens Montessori een analytische visie op de wereld. In het basisonderwijs kan hierbij concreet gedacht worden aan de 'vakken' waarbinnen het onderwijs aan de kinderen zich voltrekt. Dus: Taal, Rekenen en Wiskunde, Aardrijkskunde, Geschiedenis, Biologie en Natuur- en Scheikunde. Voordat de studie van deze wetenschappen ter hand kan worden genomen moet eerst

de wereld als geheel beschouwd worden om tot een indeling in de verschillende wetenschappen te kunnen komen. Het geheel gaat dus voor de delen.

Je kunt een identiteit van een materiaal, een organisme, een mens en de planeten pas kennen als je het in zijn context, in het grotere geheel bekijkt. Dit is wat Maria Montessori bedoelt met van het kleine naar het grote van het geheel naar het deel. Je moet dingen in hun grotere context bekijken om hun plek in de kosmos te kunnen vatten.

De mens, die in zijn streven naar 'hoger zijn' moreel kan handelen doordat hij kennis kan hebben van de ordening van de natuur. (Aristoteles (384-322 v. Chr.) Dit is een stuk van de historische achtergrond van de kosmische taak van de mens, zoals Maria Montessori en de hele wereld waarin zij leefde, die kenden.

Het is belangrijk te beseffen dat niet de materie, maar de identiteit van de soort belangrijk is. Het is de taak van de mens om aan het materiële te ontstijgen en zijn identiteit zo zuiver mogelijk te beleven. Een mens moet leren zich tot de kosmische ordening te verhouden. In het kosmisch denken zitten twee elementen waar elke cultuur en elk kind zijn weg in moet vinden: Het leren kennen van dingen: in hun identiteit en veranderlijkheid (constantiebepaling) en in hun onderlinge ordening op eigenschappen en grootte (seriëren, ordenen).

Wat maakte dat Dr. Maria Montessori toch zo gefascineerd was door de kosmos? En waarom moeten kosmische opvoeding en kosmische taak centraal staan in montessorischolen?

Volgens Montessori betekent kosmisch opvoeden dat er een manier wordt gevonden om kinderen te begeleiden bij het ontdekken van de ordening van de dingen in de wereld. ('Kosmisch onderwijs: een kosmische taak', Report Joost Klep & Els Westra - montessoriconferentie in Belgorod z.j.).

Niet alleen hoe het dierenrijk gestructureerd is, maar ook hoe de ecosystemen in elkaar zitten. Bij kosmisch opvoeden gaat het erom dat de volwassene de ontwikkeling van jonge kinderen en jongeren in goede banen leidt. Hierbij maakt de opvoeder kosmische ordening(en) zichtbaar en plaatst ze in een steeds grotere omgeving. Kosmisch onderwijs vormt een fundament in het Montessori basisonderwijs. 'Het is geen 'vak' maar een inzicht hoe de mens met de aarde en het heelal te verbinden.' (L. Spee 2011).

Leren is 'goed fantaseren naar aanleiding van concrete waarnemingen'. (Thomas van Aquino (1225-1274)

Montessori spreekt dan van 'verbeeldingskracht'. In de montessoriaanse visie betekent kosmisch onderwijs dat de leerkracht kinderen in een voorbereide omgeving brengt, waarin ze de ordening en samenhang in de werkelijkheid leren zien.

Vervolgens kunnen ze het met de verbeeldingskracht het gevormde begrip op een verstandelijke wijze toetsen en oefenen. Het belang van een goede voorbereide omgeving, zie ...plek in schoolplan noemen.... is in de montessoriaanse pedagogiek daarom heel groot. Montessori ontwierp hiertoe uniek ontwikkelingsmateriaal, 'De Montessorimethode'.

De verworven inzichten zijn basis voor het moreel verantwoord handelen. Onder 'kosmische taak' verstaat Montessori: 'Het kind leren dat het als mens verantwoordelijk is voor het welzijn van de aarde en zijn bewoners.'(F. Kelpin 2011) Ieder levend wezen op aarde heeft een taak binnen de kosmos. Het is belangrijk dat kinderen zich hier bewust van zijn. Hiertoe is de beleving in de werkelijkheid, het 'Going out', die het uitgangspunt is van kosmische opvoeding, heel belangrijk. Eerst moet het kind het totale beeld kunnen zien en dit daarna pas classificeren. 'Children must go out and explore nature. And every Montessori school should be able to do that.' (Lena Wikramaratne The Kodaikanal Experience - Chapter I Kahn-Wikramaratne Interview 1979, Kosmische opvoeding, www.kelpin.nl).

De leerkracht moet kijken naar de kinderen om vast te stellen of bepaalde inzichten inderdaad de gewenste kwaliteit hebben en -typisch montessoriaans- wat kinderen zelf als natuurlijk vervolg van hun ontwikkeling aangeven. Dat is een kern van de montessoriaanse kosmische pedagogiek.

Montessori is dat waar Comenius (1592-1670) zegt: 'Ik zal je vertellen wat interessant voor je is', zij juist stelt: 'Ik zal je helpen om te ontdekken wat je weten wil.' Ze omschreef dit als volgt: 'In de eigen omgeving, die voor hen in onze scholen is gemaakt, hebben de kinderen voor deze behoefte

een eigen uitdrukking gevonden: 'Help mij het zelf te doen.' (Montessori, Het geheim van het kinderleven, 1937, p. 263)

'You take all the charts and timelines and call it cosmic education, that is ridiculous. It goes much further than that. . . We tried then to work with the child in nature -we would try to help the imagination of the child with real experiences.' (Mario Montessori Sr. Wikramaratne The Kodaikanal Experience - Chapter II Kahn-Wikramaratne Interview 1979, 'Kosmische Opvoeding', www.kelpin.nl).

Alleen werken met de Montessorimaterialen waarmee de wereld aan het kind gegeven wordt is dus niet voldoende. Wikramaratne en Montessori Sr. wijzen op de concrete ervaringen die als het ware de basis leggen voor kinderen door het werken met deze materialen. In het vijfde hoofdstuk van 'From Childhood to Adolescence' heeft Dr. Montessori hierover geschreven als 'Going Out'. Niet de werkelijkheid naar het kind brengen, maar het kind naar de werkelijkheid.

Dit betekent dat bijvoorbeeld de in de Montessorimethode gehanteerde tijdlijnen gebruikt moeten worden in een context van kinderlijke ervaringen in de werkelijkheid, die door middel van de materialen geordend, geclassificeerd worden. De wereld wordt het kind dus aangeboden als een sprookje dat over de werkelijkheid gaat. In de middenbouw moet het kind de feiten leren kennen over de wereld. In de bovenbouw moet het op basis van die feiten de kosmische taak leren kennen en die tenslotte tot zijn taak maken.

Het kind kan zich met zijn kennis die het op verschillende gebieden verworven heeft richten op het verschijnsel der evolutie en dat als het ware van alle kanten bekijken en zich er zo een rijk en genuanceerd beeld van vormen. Omdat het hier gaat om een niet meer direct waarneembaar concept, men kan er immers niet op uit trekken om de evolutie te gaan bestuderen, neemt nu de verbeeldingskracht de plaats in van de directe waarneming. Dit kan volgens Mario Montessori Sr. en Lena Wikramaratne alleen als er voldoende concrete waarnemingen aan het gebruiken van de verbeeldingskracht ten grondslag liggen.

'De hierboven beschreven werkwijze is door Dr. Montessori samengevat in de slogan: "De wereld aan het kind geven". Enerzijds wordt hiermee bedoeld dat de werkwijze zich leent voor het bestuderen van alle verschijnselen waarvoor het kind interesse blijkt te hebben. Want die interesse blijft de motor voor zijn verdere ontwikkeling, de vorming van de eigen persoonlijkheid. Anderzijds bedoelt Montessori mijns inziens ook dat de wetenschappelijke methode geleerd moet worden. Dit laatste op te vatten als een adequate systematische bevraging van het onderwerp nadat het verschijnsel als zodanig in zijn totaliteit bekeken is.' (F. Kelpin, 'Kosmische Opvoeding', www.kelpin.nl)

Bovenstaande geeft kenmerkend voor de Montessoriaanse methodiek aan dat de rol van de opvoeder c.q. leerkracht in de interactie met kinderen in een goed voorbereide omgeving evident is. Het kind 'helpen het zelf te doen' is eveneens een onvermijdelijke vereiste.

Kosmische opvoeding en onderwijs in de praktijk op onze school:

Doelen kosmische opvoeding en onderwijs:

We willen het kind een visie geven op het geheel van de kosmos. Dit doen wij door tijdens de kosmische lessen van het geheel naar de delen te gaan. Door het ontwerpend, onderzoekend en ontdekkend gerichte onderwijs bevorderen we op deze wijze de waardering voor de omringende wereld.

Ten aanzien van onze kinderen die bij ons op school zitten willen we:

verwondering kweken voor alles wat groeit en bloeit;
het kind zorg laten dragen voor zijn omgeving;
inzicht geven in de ontwikkeling van universum, aarde, leven en de mens;
inzicht geven in de ontwikkeling van de menselijke beschaving.

We willen hiertoe de volgende eigenschappen bij kinderen ontwikkelen:

zintuiglijke taalontwikkeling
tijdsbesef;
ruimtelijke oriëntatie;
eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid;
leren van ordeningsprincipes, de samenhang en wetmatigheden laten ontdekken.

3.2.2. De visie

Kosmische opvoeding en onderwijs

Onze opvoeding en ons onderwijs zijn gericht op het ontdekken en beleven van samenhang en relaties en het opwekken van **verwondering** en **respect** hierover.

Wij willen het kind helpen zich bewust te worden van zijn kosmische taak. Dit houdt in dat hij zich bewust wordt van de eigen plaats en de eigen verantwoordelijkheid in de ontwikkeling van het al bestaande. We willen hem laten begrijpen dat hij deel uitmaakt van een groter geheel en dat hij beseft dat wat hij tegenkomt door anderen gemaakt of beïnvloed is. De school richt zich daarbij op de omgeving niet alleen binnen maar ook buiten de school.

Kwaliteitszorg

De schoolleider en het team bewaken de visie en dragen deze uit. De school evalueert systematisch het onderwijsleerproces en aanbod en stelt dit zo nodig bij.

Opbrengsten en toetsing

De leerkrachten volgen door observatie en toetsing de vorderingen en ontwikkeling van de kinderen. Deze worden geregistreerd in een leerlingvolgsysteem. De school bewaakt en evalueert de observatie en de kwaliteit van de toetsing. Wij streven er naar om het maximale uit ieder kind te halen waarbij het proces van het leren belangrijker is dan het resultaat.

Een kind dat onze school verlaat weet een goed evenwicht te vinden tussen competenties, autonomie en sociale relaties. Een kind dat onze school verlaat kan goed zijn werkzaamheden plannen.

Leerstofaanbod:

De school gebruikt in haar voorbereide omgeving het montessorimateriaal. Kenmerkend voor ons leerstofaanbod is de ontdekkende, ontwerpde en onderzoekende wijze waarop dit aangeboden wordt. We ontwikkelen en gebruiken eigentijdse aanvullende materialen die aansluiten bij onze visie.

Ieder kind volgt zijn eigen doorlopende ontwikkelingsleerlijn die leerstofjaarklassen doorbrekend is. De leerkrachten stemmen het leerstofaanbod op elkaar af om de doorlopende ontwikkelingsleerlijn van het kind te waarborgen.

Tijd

Het kind doorloopt op eigen tempo zijn ontwikkelingsleerlijn. Sneller of langzamer zijn leerlijn doorlopen kan, al naar gelang zijn ontwikkeling.

Onderwijsleerproces

De school zorgt voor orde, rust en structuur. Onderwijsleersituaties zijn gestructureerd en doelmatig. Het onderwijs is individueel, sterk gedifferentieerd en sluit aan bij het ontwikkelingsniveau van het kind.

Wij bieden kinderen een rijke uitdagende voorbereide omgeving die is afgestemd op de behoefte van het kind zodat het zich optimaal kan ontwikkelen zowel binnen als buiten de school. Wij bieden

vrijheid in gebondenheid. De leerkracht begeleidt het kind in werkduur, werkcyclus, werktempo en werkkeuze. De houding van de leerkracht wordt gekenmerkt door terughoudendheid, rust en voorbeeldgedrag. Hij observeert en naar aanleiding van zijn bevindingen volgen er individuele- of groepslesjes. De leerkrachten stemmen het onderwijsleerproces op elkaar af om de doorlopende ontwikkelingsleerlijn van elk kind te waarborgen.

Kinderen kunnen en mogen bij ons initiatief tonen. Zij zijn zeer zelfstandig en in hoge mate verantwoordelijk voor hun eigen leren. Ook tonen zij een hoge betrokkenheid bij hun onderwijs. Onze school kent drie zogenaamde 'bouwen': de onderbouw, de middenbouw en de bovenbouw. Elke bouw kent zijn specifieke voorbereide omgeving. In een bouw is de leerstof aanwezig die aansluit bij het jonge kind (3-6), de onderzoeker (6-9) en de wetenschapper (9-13).

Elk kind is een keer jongste, middelste en oudste in de groep, doordat meerdere groepen in een bouw vertegenwoordigd zijn. Wij stimuleren het samenwerkend leren.

En voor kinderen die afwijken van de gangbare leerlijn is er een afgestemd aanbod.

Schoolklimaat

De kinderen:

- verschillen onderling, dat is ons uitgangspunt;
- worden benaderd vanuit een denkwijze die uitgaat van mogelijkheden en kansen;
- worden respectvol en positief benaderd;
- benaderen elkaar en anderen respectvol en positief;
- kunnen en mogen bij ons initiatief tonen;
- kunnen en mogen zichzelf zijn binnen onze normen en waarden;
- kunnen goed samenwerken.

De leerkrachten:

- zijn creatief en vernieuwend bezig het ontdekkende, ontwerpende en onderzoekende aanbod te ontwikkelen zowel binnen als buiten de school;
- hebben de taken verdeeld op basis van individuele capaciteiten, wensen en mogelijkheden;
- zijn bekwaam, positief, betrokken en alert;
- reflecteren en geven elkaar feedback;
- vinden het groepsgevoel belangrijk.

De ouders:

- ondersteunen de visie en dragen deze mede uit;
- zijn partners van het team in de ontwikkeling van de kinderen;
- tonen een grote betrokkenheid.

Kinderen, ouders en leerkrachten voelen zich veilig bij ons op school.

De school:

- is een lerende organisatie;
- zorgt voor orde, rust en structuur;
- zorgt voor een aangename, stimulerende werkomgeving;
- heeft een heldere overlegstructuur, een goede informatievoorziening en een duidelijke besluitvormingsprocedure;
- heeft een regionale functie en is uniek in de regio.

Zorg en begeleiding:

De leerkrachten volgen systematisch de vorderingen en de ontwikkeling van elk kind.

Kinderen met een specifieke onderwijsbehoefte worden, binnen onze mogelijkheden, optimaal en systematisch begeleid door de leerkracht met ondersteuning van het intern en extern zorgteam.

De leerkracht begeleidt het kind bij zijn persoonlijk ontwikkelingsplan.

Onze zorg gaat uit van de specifieke behoefte van elk kind.

Onze vrije werkkeuze, zoals Maria Montessori die beschrijft, biedt ruimte om de begeleiding van ieder kind te optimaliseren.

Door onze individuele werkwijze ligt de nadruk op de mogelijkheden, in plaats van op de onmogelijkheden, van het kind.

De school betreft altijd de ouders bij de begeleiding van hun kind.

We bereiden kinderen voor op het voortgezet onderwijs.
Voor kinderen die afwijken van de gangbare leerlijn is er een afgestemd aanbod.

3.2.2.1. De gevoelige periode

Montessori merkte dat kinderen van nature nieuwsgierig zijn, dat ze alles willen onderzoeken. Zij ontdekte dat kinderen in een bepaalde periode van hun ontwikkeling erg gevoelig zijn om iets te leren. Tijdens een dergelijke gevoelige periode is het kind in staat met veel gemak iets onder de knie te krijgen, terwijl het later voor het aanleren van diezelfde vaardigheid veel meer moeite zal moeten doen. Montessori zocht naar een onderwijsmethode die gebruik zou kunnen maken van deze gevoelige perioden. Het is van groot belang dat ouders, opvoeders en leerkrachten vertrouwen hebben in de ontwikkelingskrachten van kinderen. Het kind moet de vrijheid hebben om deze krachten te gebruiken voor zijn persoonlijkheidsvorming, zonder dat het daarbij door anderen gehinderd wordt.

3.2.2.2. De voorbereide omgeving

Kinderen ontwikkelen zich in voortdurende wisselwerking met de omgeving. De omgeving activeert de zelfwerkzaamheid. Daartoe moet ze afgestemd zijn op de specifieke behoefte van kinderen in de betreffende ontwikkelingsfasen. De omgeving is geordend. Alles heeft zijn vaste plaats. In het lokaal vinden kinderen het materiaal in de open kasten die makkelijk toegankelijk zijn. Maar de omgeving buiten het lokaal is minstens zo belangrijk, leerervaring opdoen in de wijk, in de stad en de natuur wordt gestimuleerd.

Leerkrachten stellen 3 maal per jaar een groepsplan op. In dit groepsplan worden de leerdoelen voor de komende periode bepaald. Leerkrachten observeren vanuit de leerlijnen op vaardigheden. Het groepsplan sluit hierbij aan. Elke leerkracht past zijn voorbereide omgeving aan de leerdoelen van het groepsplan aan.

3.2.2.3. Het Montessorimateriaal

In het Montessori-onderwijs neemt het materiaal waarmee de kinderen leren en zich ontwikkelen, een belangrijke plaats in. Het materiaal werd door Maria Montessori 'ontwikkelingsmateriaal' genoemd. Kinderen werken met behulp van het materiaal aan hun eigen ontwikkeling. Met concreet en symbolisch materiaal krijgt het kind inzicht in moeilijke en abstracte begrippen. Het materiaal nodigt uit om zoveel mogelijk zintuigen te gebruiken teneinde de stof te verwerken en concreet te ervaren. Het nodigt ook uit tot spontane herhaling van de handeling(en). Hierdoor en door de manier waarop kinderen ermee kunnen werken, gaan ze in hun bezigheid op. De kinderen beleven en ontdekken. De handeling wordt gevolgd door inzicht en kennis. Dit heeft een grote vormende waarde. Het materiaal is meestal zelfcorrigerend, waardoor de leerlingen zonder inmenging van de leerkracht hun 'fouten' zelf kunnen ontdekken. Het materiaal ziet er aantrekkelijk uit. De leerkracht stelt die materialen centraal die aansluiten bij de zone van de naaste ontwikkeling. Vanuit het groepsplan zet de leerkracht die materialen in die van belang zijn voor de leerresultaten die het kind dient te halen.

3.2.2.4. Vrije keuze: zelfstandig werken

Een kind heeft een zekere vrijheid om zelf zijn werk te kiezen en / of in te delen. De leerkracht zorgt ervoor, dat die keuze in de juiste verhouding staat tot leerdoelen van het kind. (ontwikkelingsfase, talenten en beperkingen) Kinderen leren worden begeleid in het ontwikkelen van de vaardigheden om zelfstandig te kunnen werken, leren plannen en keuzes maken. Hierbij horen ook afspraken, die het samen leren en leven in een groep mogelijk maken.

Een rustige werksfeer, waarin ieder kind de mogelijkheid krijgt om prettig te kunnen werken, is bijvoorbeeld een dergelijke afspraak. Het is kortom een vrijheid in gebondenheid. Dus niet vrijblijvend en op meerdere momenten zeker verplichtend.

De keuze van het werk wordt bepaald door een goede voorbereide omgeving die ervoor zorgt dat de keuzes gebaseerd zijn op de juiste ontwikkeling van de vaardigheden van het kind.

Leerkrachten werken met observatielijsten, die opgesteld zijn nav de leerlijnen, en kunnen zo het kind volgen. Montessorischool Helmond gaat uit van vaardigheden en streept niet af wat af is maar noteert de vaardigheden. Zo kan een leerkracht de volgende stap op de leerlijn bepalen en het kind opbrengstgericht laten werken aan zijn ontwikkeling.

3.2.2.5. Verticale groepsindeling: de onder-, midden- en bovenbouw

Op een Montessorischool zitten kinderen van verschillende leeftijden bij elkaar in bouwen. In de onderbouw zitten de kinderen van vier tot en met zes jaar (groep 0, 1 en 2). Vanaf schooljaar 2011-2012 zitten ook onze driejarigen in de onderbouw.

De middenbouw wordt gevormd door kinderen van zes tot en met negen jaar (groep 3, 4 en 5).

In de bovenbouw tenslotte, zijn er kinderen van negen tot en met twaalf jaar (groep 6, 7 en 8).

Combinatieklassen zijn er niet uit noodzaak maar uit principe. Slechts vanwege logistieke redenen wordt hiervan afgeweken.

Jongere kinderen zien het materiaal waarmee de oudere werken. Dit motiveert hen om moeilijker werkjes te kiezen. De oudere kinderen kunnen de jongere helpen. Zo kunnen ze de geleerde kennis en vaardigheden toepassen door deze opnieuw uit te leggen aan andere kinderen. Ze voelen dan echt dat ze al veel kunnen en weten. Het helpen is geen bijzonderheid maar heel vanzelfsprekend en een concreet voorbeeld van de ontwikkeling van de sociale vaardigheden bij onze kinderen.

3.2.3. Leren en lesgeven

"Kinderen werken in het Montessorionderwijs, op een Montessorischool ben je nooit klaar met je werk".

Deze uitspraak houdt in feite in dat ieder kind op een persoonlijke wijze vorm kan geven aan zijn zelfopvoeding door te leren. Ieder kind wil leren, het wil graag groot worden en het ligt in zijn aard om de aangeboden mogelijkheden te verkennen en al doende nieuwe vaardigheden te verwerven. Het motto 'Leer mij het zelf te doen' bevat de kern van de Montessori-opvoeding en het Montessorionderwijs.

In het klassikaal werkende onderwijs zitten kinderen van dezelfde leeftijd meestal in één groep bij elkaar. Ze moeten zich dan aanpassen aan hetzelfde tempo en dezelfde leerstof, ongeacht hun belangstelling en ontwikkeling. Het onderwijs wordt in hoge mate bepaald door de leerkracht die immers het initiatief neemt en de sturende factor is. De communicatie verloopt in de regel tussen leerkracht en leerling.

Montessorionderwijs is persoonlijk onderwijs en gaat uit van het kind. Dit betekent dat een kind wordt geleerd zijn eigen leerproces vorm te geven. Uitgaande van de belangstelling, in principe bij ieder kind aanwezig, kiest het kind zijn werk. 'Leren doe je uit jezelf met de dingen om je heen, op het moment dat je zelf kiest,' is hierbij een belangrijk motto.

Onze leerkrachten blijven op de achtergrond, zijn bescheiden aanwezig, matigen hun taalgebruik. Tegelijkertijd wordt geobserveerd en op het juiste moment geïnstrueerd. Als een kind onverhoopt nog iets niet kan, of niet kan kiezen, wordt dit geleerd.

Hierbij is het belangrijk om vorderingen te registreren. We hebben twee instrumenten: de observatiegegevens van de leerkracht en de toetsgegevens. De observatie wordt weggezet in de observatielijsten die opgezet zijn vanuit de leerlijn. De leerkracht noteert de beheerste vaardigheid op de leerlijn en kan zo bepalen welke beslissing hij nu t.a.v. dit kind en zijn of haar plek op de leerlijn moet nemen. Wij strepen niet de werkjes af maar noteren vaardigheden. Samen met de toetsuitslagen wordt het groepsplan opgezet waarin het kind gevolgd wordt op de leerlijn en wordt het actieplan opgesteld teneinde de aanpak te verbeteren.

Deze bevindingen, op cognitief gebied, worden vastgelegd in ons leerlingvolgsysteem.

3.2.4. Beroepshouding

Wij vinden het voor de kwaliteit van de school van belang dat de werknemers, naast hun lesgevende capaciteiten, beschikken over pedagogische vaardigheden. Samen met de medewerkers van andere partners in ons Montessoricentrum geven zij immers met de ouders mede vorm aan Montessori-opvoeding. Iedereen is daarom bekend met de antropologische uitgangspunten van Montessori en de praktische toepassing hiervan.

Op de Montessorischool Helmond wordt veel waarde gehecht aan deze professionele instelling van de werknemers, aan een juiste beroepshouding. Daarbij gaat het erom, dat alle werknemers:

- handelen in overeenstemming met de missie en de visie van de school;
- zich medeverantwoordelijk voelen voor de school, het centrum, de leerlingen en elkaar;
- met anderen kunnen en willen samenwerken;
- zich adequaat voorbereiden op vergaderingen en bijeenkomsten en deze bijwonen;

- genomen besluiten en afspraken loyaal uitvoeren en nakomen;
- aanspreekbaar zijn op resultaten en op het nakomen van afspraken;
- gemotiveerd zijn om zichzelf te ontwikkelen;
- anderen kunnen en willen begeleiden of helpen;
- beschikken over reflectieve vaardigheden;
- planmatig kunnen werken;
- bereid zijn om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de school;
- inzetbaar zijn voor binnen- en buitenschoolse activiteiten.

Dit betekent voor ons handelen in de groep dat:

- we zorgen voor voldoende tijd om kinderen zelfstandig te laten werken;
- dit zowel het zelfstandig individuele werken als samenwerken betreft;
- we de waarden en normen van Montessori's visie uitdragen en toepassen;
- er oog is voor belangrijke pedagogische noties als: zelfstandigheid, eigen verantwoordelijkheid, kritische zin, reflecterend vermogen en samenwerking;
- ieder kind begeleidt wordt op een persoonlijke wijze, op zijn niveau en leerlijn, waardoor onderwijs op maat ontstaat;
- wij op een goede manier het gedrag van kinderen observeren en de resultaten registreren;
- er sprake is van een goede instructie;
- kinderen actief betrokken zijn bij het onderwijs;
- te allen tijde sprake is van een open houding, wederzijds respect, een goede relatie waardoor kinderen zich veilig voelen.

3.2.5. Leiderschap

De directeuren van de Stichting MOZON volgen de besluitvormingsprocedures zoals die vastgelegd zijn in het managementstatuut MOZON en in de statuten van de Stichting.

Onze school wordt geleid door de directeur die daarbij ondersteund wordt door de plaatsvervangend directeur. Kernwoorden bij het leiding geven zijn: communiceren, inspireren, sturen, organiseren, faciliteren en ontwikkelen.

Het is van belang, dat alles op rolletjes loopt, dat de leerkrachten voldoende tijd en middelen hebben om hun werk goed te doen, en dat de medewerkers zichzelf verbeteren. Leiding geven zien we dan ook als (laten) opleiden: de directie is primair verantwoordelijk voor de opleiding van de medewerkers. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beginnende en meer ervaren leraren (die een rol kunnen spelen in de begeleiding).

De Montessorischool Helmond maakt deel uit van de stichting MOZON, met basisscholen in Helmond, Venlo, Venray en Weert.

De directeur van de Montessorischool Helmond leidt de school met de middelen die vanuit het bestuur aan de school worden toegekend en volgens de afspraken zoals deze door het directiebestuur (waarvan de directeur zelf deel van uitmaakt) en/of het bestuur worden vastgesteld. De directie van de school heeft als zodanig een grote mate van autonomie en is verantwoordelijk verschuldigd aan het bestuur over het totale reilen en zeilen op de school.

De directeur is verantwoordelijk voor zowel de organisatie als de uitvoering daarvan, de resultaten en de opbrengsten van de school en voor het financiële beleid van de school. Hij/zij dient dus zowel op onderwijskundig vlak, als op organisatorisch- en op financieel vlak voldoende onderlegd te zijn.

De directeuren hebben de opleiding leren in leerteams gevolgd. Daarnaast volgen zij jaarlijks nascholingscursussen.

3.3. Levensbeschouwelijke identiteit

Wij zijn een Montessorischool op algemeen bijzondere grondslag. Algemeen bijzondere scholen gaan uit van de gelijkwaardigheid van alle levensbeschouwingen en maatschappelijke stromingen. Dit betekent dat wij geloofsovertuigingen respecteren, maar als school neutraal staan ten opzichte van iedere godsdienst en maatschappelijke stroming. We vinden dat onze kinderen er kennis van

moeten nemen. Dit gebeurt binnen Kosmisch Onderwijs en Opvoeding. We geven geen godsdienstles, we vinden dit een verantwoordelijkheid voor de ouders. Godsdienstige activiteiten zoals het voorbereiden op de Communie en het vieren van het Suikerfeest vinden dus buiten schooltijd plaats.

3.4. Leerstofaanbod

Het leerstofaanbod op een Montessorischool gaat uit van de kerndoelen die gesteld zijn. De kerndoelen worden als meetinstrument gelegd naast verbetertrajecten en evaluatiemomenten van ons aanbod. Zo borgen wij het juiste aanbod en doelen voor onze kinderen.

De kinderen op een Montessorischool krijgen hetzelfde leerstofaanbod als op een reguliere basisschool.

De methode waarop is wezenlijk anders en zorgt ervoor dat onze kinderen een breder aanbod genieten dan de kinderen in het reguliere onderwijs.

Het aanbod van onze Montessorischool wordt vorm gegeven door onze kosmische ideologie. Vanuit deze ideologie werken wij toe naar een zo groot mogelijke ontwikkeling van het moraal bij het kind. Deze visie krijgt gestalte in de werkwijze waarop de leerkracht zijn aanbod verwerkt. Het zegt dus niet zoveel over de inhoud als wel over de wijze waarop wij omgaan met de inhoud. Kosmisch onderwijs is geen vak maar een middel om onze leerstof aan bod te laten komen.

3.4.1. Nederlandse taal

- de Nederlandse taal zo functioneel mogelijk vormgeven middels ons kosmisch onderwijs. Dit om de intrinsieke motivatie m.b.t. het vakgebied taal te vergroten. Zo richten wij ons zoveel mogelijk op de ideologie en de missie van de school;
- Uitval van niet meer dan 25 % bij de toetsen.

Taalontwikkeling is bepalend voor het succes dat kinderen in het onderwijs en in de maatschappij zullen hebben. Bij het verwerven van alle kennis speelt taal, zowel schriftelijk (schrijven en lezen) als mondeling (spreken en luisteren) een wezenlijke rol. Om goede resultaten te bereiken moet er aan een tweetal voorwaarden worden voldaan:

- Er is een dekkend aanbod d.m.v. goed voorbeeld en heldere, effectieve instructie.
- Er is veel gelegenheid om te oefenen en toe te passen, o.a. door ruimte voor de kinderen om te overleggen en gezamenlijk taken uit te voeren.

Werkwijze:

De school heeft de afgelopen twee jaar gewerkt aan opbrengst gericht werken vanuit de 1-zorgroute. De 1-zorgroute is een verbetertraject gesubsidieerd vanuit WSNS. Dit onder begeleiding van de schoolbegeleidingsdienst het CED.

De leerkracht stelt drie maal per jaar een groepsplan op. De kinderen worden op taalniveau ingedeeld. De taalleerdoelen voor deze periode voor dit kind worden bepaald. In de ronde en tijdens de groepsinstructie wordt, vanuit een omgeving die ingericht is op de leerdoelen, gericht gewerkt aan de leerdoelen.

De begindictees mogen de leerlingen bij elkaar afnemen; de einddictees worden door de leerkracht afgenomen. Hiervan wordt een foutenanalyse gemaakt. Wordt een bepaalde spellingcategorie nog niet beheerst, dan bespreekt de leerkracht met de leerling met welke materialen dit nog eens kan worden geoefend. Aan de hand van verdere observaties en de foutenanalyse tijdens de einddictees of het Pi dictee bepaalt de leerkracht met welke spellingcategorie de leerling kan gaan oefenen.

Op onze school hebben we veel talige activiteiten, die niet in een methode staan, zoals presentaties bij kosmische thema's, discussies over bijv. stellingen, kringgesprekken, voorlezen van eigen werk, boekbesprekingen, spreekbeurten, interactieve groepslessen, algemene lessen en drama. Ook leren we de leerlingen luisteren naar verschillende soorten teksten (verhalende, informatieve, instructieve en betogende), dit gebeurt tijdens monologen of gesprekken. De leerlingen leren feedback geven, informatie mondeling over te dragen en op papier te zetten.

De onderbouw is talig bij uitstek; het Montessori-ontwikkelingsmateriaal, de boerderij, kringactiviteiten (zowel in de grote als de kleine kring), taalactiviteitenprogramma's als 'Wat zeg je' en het werken met kosmische thema's bieden bouwstenen voor een goede taalontwikkeling. Dagelijks werken de kinderen in de onderbouw ook met diverse taalprogramma's op de computer. In de midden- en bovenbouw gaan we verder met de Montessorimethode. Hiervoor gebruiken we de leerlijn 'Ik spel wel!' waarin o.a. de oranje, groene, blauwe en rode taalsets zijn verweven. Binnen deze leerlijn maken wij ook gebruik van de bakkaarten van Taal Actief. Met deze leerlijn krijgen kinderen de spellingregels gestructureerd aangeboden. Naast 'Ik spel wel!' voor niet werkwoorden, gebruiken we de leerlijn ook voor de werkwoordspelling. Met de taaldozen en taalsymbolen oefenen de kinderen het woordbenoemen. Met het pijlenmateriaal en de zinsontledingtabellen het ontleden. De spelvaardigheid van kinderen wordt ook gemeten aan de hand van stelopdrachten. De leerlijn stellen bestaat uit serie C van de groene, blauwe en rode taalset, dit zijn opdrachtkaarten waarin diverse vormen van stellen voorkomen. De leerlijn stellen wordt door alle kinderen gevolgd. De leerlijn woordenschat bestaat voor de bovenbouw uit serie F van de groene, blauwe en rode taalset. In de onder- en middenbouw komt de woordenschat aan de orde tijdens de kosmische thema's. We laten leerlingen reflecteren op hun werk, plannen, sturen, bewaken en controleren van eigen spreek-, luister-, lees-, of schrijfgedrag. We reflecteren op doel, inhoud, structuur van taal.

Beleidsvoornemens: het verbetertraject spelling m.b.t. 'Ik spel wel' en de 1-zorgroute zijn afgerond.

Borging: de afspraken m.b.t. taalonderwijs staan in de afsprakenreminder.

3.4.2. Technisch lezen

Ambities:

- het lezen zo functioneel mogelijk vormgeven middels ons kosmisch onderwijs. Dit om de intrinsieke motivatie m.b.t. lezen te vergroten. Zo richten wij ons zoveel mogelijk op de ideologie en de missie van de school.
- uitval van niet meer dan 25% bij de toetsen.

Werkwijze:

De leerkracht neemt als uitgangspunt de individuele ontwikkeling van het kind. Bij de voorbereide omgeving behoort, in de onderbouw, De leeskast tot het aanvankelijk leesonderwijs. Daarnaast zijn er veel taal-leesactiviteiten, zoals leeswerkjes opklimmend in moeilijkheidsgraad. De kinderen mogen o.a. letters leren, woordjes leggen met de letterdoos en werken met de leesdoosjes en de boerderij. Tijdens de groepsactiviteiten wordt veel aandacht besteed aan brede taalactiviteiten, zoals voorlezen, bordlesjes, taalspelletjes en door spelletjes uit 'Wat zeg je'.

In de middenbouw ontwikkelt het kind zijn leesvaardigheid verder met 'De Leeskast'. Het kind gaat op het behaalde leesniveau uit de onderbouw verder op eigen niveau in de middenbouw. Tijdens het dagelijkse leescircuit wordt voldoende leestijd gewaarborgd en streven we naar een zo effectief mogelijk gebruik van instructie en leertijd. Vanuit de afspraken zoals opgesteld in de afsprakenreminder stapt het kind over op het technisch lezen volgens 'Lekker lezen' wanneer het de periode van het aanvankelijk lezen ontgroeid is. De leerlingen uit de bovenbouw fungeren als leestutor in de middenbouw.

Het 'Protocol lezen', opgesteld volgens de werkwijze van. Jaarlijks worden de kinderen doorgesproken door de leerkracht en de intern begeleider. Interventies worden in overleg met de orthopedagoog uitgevoerd en kan leiden tot een dyslexieonderzoek.

In de orthotheek en in de digitale omgeving zijn tal van remediërende materialen te vinden voor onze kinderen. Zoals 'Woordenhaai', 'de Zuidvallei' en 'Speciale leesbegeleiding'.

Beleidsvoornemens

In het schooljaar 2011-2012 is er middels de verdere uitbreiding van de 1 zorgroute de mogelijkheid om te bekijken in hoeverre wij de aanpak van het aanvankelijk en technisch lezen weg kunnen zetten in een groepsplan.

In het schooljaar 2011-2012 wordt een update van het 'Protocol lezen' vastgesteld.

Borging: afsprakenreminder.

3.4.3. Begrijpend lezen en begrijpend luisteren

Begrijpend lezen

Ambities:

- het lezen zo functioneel mogelijk vormgeven middels ons kosmisch onderwijs. Dit om de intrinsieke motivatie m.b.t. lezen te vergroten. Zo richten wij ons zoveel mogelijk op de ideologie en de missie van de school.
- uitval van niet meer dan 25% bij de toetsen.

Werkwijze:

De school hanteert de methode 'Goed Gelezen'. Wekelijks krijgen de kinderen les vanuit deze methode en volgt er verwerking in de werktijd. De methode past niet bij de wijze zoals het team deze vorm wil geven, vanuit de ideologie en de visie van de school.

Methode

Begrijpend luisteren begint in de onderbouw met luisteroefeningen, zoals het onderscheiden en benoemen van verschillende geluiden, reactie-oefeningen, de stilteles, het horen van gelijke geluiden en het op reeks zetten van geluiden met behulp van de gehoorkokers en bellen. Verder voeren kinderen naar aanleiding van gesproken tekst eenvoudige en samengestelde opdrachten uit.

In de midden – en bovenbouw besteden we aandacht aan het begrijpen van gesproken taal, door de kinderen kritisch te laten luisteren. Ook vinden we het belangrijk dat kinderen elkaars werk op een positieve manier kunnen beoordelen en goede feedback kunnen geven. Goed leren luisteren naar wat de ander vertelt, is daarbij van groot belang.

Organisatie

In de onderbouw zijn verschillende materialen in gebruik die het begrijpend luisteren bevorderen zoals : de 'doe woorden', de 'doe zinnen', 'Luistertaal', de 'Bas boeken', 'Schatkist taal – en rekenen', terugvertellen van verhalen en prentenboeken, luisteren naar – en reageren op elkaar bij de kringgesprekken en de spreekbeurten.

Kinderen kunnen met 'Luistertaal' hun luistervaardigheden

Beleidsvoornemens:

In schooljaar 2012-2013 zal er een verbetertraject ingezet worden waarbij wij op zoek gaan naar een werkwijze die past bij de ideologie en de visie van de school. Dit verbetertraject zal starten met een deskundigheidsvergroting van het team.

Borging: afsprakenreminder.

3.4.3.1 Begrijpend luisteren

Begrijpend luisteren

Ambitie

We willen dat onze kinderen informatie kunnen halen uit gesproken taal en dat ze deze informatie gestructureerd weer kunnen geven. Tevens willen we onze kinderen leren informatie te beoordelen naar aanleiding van presentaties of spreekbeurten en tijdens discussies.

Methode

Begrijpend luisteren begint in de onderbouw met luisteroefeningen, zoals het onderscheiden en benoemen van verschillende geluiden,

reactie-oefeningen, de stilteles, het horen van gelijke geluiden en het op reeks zetten van geluiden met behulp van de gehoorkokers en bellen. Verder voeren kinderen naar aanleiding van gesproken tekst eenvoudige en samengestelde opdrachten uit.

In de midden - en bovenbouw besteden we aandacht aan het begrijpen van gesproken taal, door de kinderen kritisch te laten luisteren. Ook vinden we het belangrijk dat kinderen elkaars werk op een positieve manier kunnen beoordelen en goede feedback kunnen geven. Goed leren luisteren naar wat de ander vertelt, is daarbij van groot belang.

Organisatie

In de onderbouw zijn verschillende materialen in gebruik die het begrijpend luisteren bevorderen zoals : de 'doe woorden', de 'doe zinnen', terugvertellen van verhalen en prentenboeken, luisteren naar - en reageren op elkaar bij de kringgesprekken en de spreekbeurten.

Haal- en doewerkjes zijn eveneens materialen waardoor kinderen begrijpen dat je kunt doen wat je hoort.

In de midden - en bovenbouw wordt aandacht besteed aan het begrijpend luisteren wanneer kinderen presentaties geven. De luisteraars beantwoorden dan vragen die door de presentatoren bedacht zijn en geven elkaar feedback. Verder zijn er regelmatig boekbesprekingen, discussies over stellingen en kringgesprekken, kinderen lezen voor uit eigen werk, er zijn interactieve groepslessen, algemene lessen en dramalessen.

Beleidsvoornemens:

Op dit moment zijn er geen voornemens.

3.4.4. Schrijven

Ambities:

het schrijven zo functioneel mogelijk vormgeven middels ons kosmisch onderwijs. Dit om de intrinsieke motivatie m.b.t. het schrijven.

Kinderen ontwikkelen een goed, leesbaar en persoonlijk handschrift. Zij leren hun teksten, zoals een opstel of werkstuk vorm te geven en te presenteren door aandacht te schenken aan de bladspiegel. Zij kunnen gebruik maken van verschillende lettertypes.

Werkwijze:

De school hanteert de methode 'Schrijftaal'. Wekelijks krijgen de kinderen les vanuit deze methode en volgt er verwerking in de werktijd. De methode past niet bij de visie van de school en zal vervangen worden.

Beleidsvoornemens:

In schooljaar 2011-2012 zal er een verbetertraject ingezet worden waarbij wij op zoek gaan naar een werkwijze die past bij de ideologie en de visie van de school. Dit verbetertraject zal starten met een deskundigheidsvergroting van het team

Borging: afsprakenreminder.

3.4.5. Engelse taal

Ambities:

- We willen bereiken dat onze kinderen door middel van onze methode zoveel zelfvertrouwen opbouwen dat ze in voorkomende situaties op school, thuis en in het buitenland, vrij Engels durven spreken.

Werkwijze:

In de bovenbouw wordt gewerkt met de methode 'Just do it'. Als een kind er aan toe is, wordt deze methode al eerder in de middenbouw aangeboden.

Organisatie:

De kinderen werken zoveel mogelijk zelfstandig in het boek 'Just do it'. Als het kind een zgn. unit af heeft, wordt deze met de leerkracht besproken om zo ook de uitspraak te oefenen. De leerkracht gaat een dialoog aan met het kind.

Beleidsvoornemens:

Geen

3.4.6. Rekenen en wiskunde

Ambities:

- het rekenen zo functioneel mogelijk vormgeven middels ons kosmisch onderwijs waarbij wiskundige vaardigheden geïntegreerd zijn in de projecten. Dit om de intrinsieke motivatie m.b.t. rekenen te vergroten. Zo richten wij ons zoveel mogelijk op de ideologie en de missie van de school.
- Uitval van niet meer dan 25% bij de toetsen.
- Werken vanuit het observeren van wiskundige vaardigheden, gekoppeld aan de leerlijn rekenen. Dit om een zo professioneel mogelijke begeleiding in de zone van de naaste ontwikkeling vorm te geven.
- Het materiaal is leidend!

Werkwijze:

In al onze groepen werken de kinderen met het Montessori-reken- en wiskundemateriaal. Hierin is de specifieke doorgaande leerlijn aanwezig. Vanaf dat het niveau van het kind dit aangeeft, gaat het werken met de methode 'Wereld in Getallen'.

De school heeft de afgelopen twee jaar gewerkt aan opbrengstgericht werken vanuit de 1-zorgroute. Dit onder begeleiding van het CED.

De leerkracht stelt drie maal per jaar een groepsplan op. De kinderen worden op rekenniveau ingedeeld. De rekenleerdoelen voor deze periode voor dit kind worden bepaald. In de ronde en tijdens de groepsinstructie wordt, vanuit een omgeving die ingericht is op de leerdoelen, gericht gewerkt aan de leerdoelen. Geobserveerde wiskundige vaardigheden worden vastgelegd in de 'observatielijst rekenen' waarin de leerlijn rekenen gevolgd wordt.

Deze observatielijst vormt samen met de toetsgegevens de voeding voor het nieuwe groepsplan.

Beleidsvoornemens:

In het schooljaar 201-2012 gaan we verder met het vergroten van de deskundigheid m.b.t. het werken met de leerlijnen en groepsplannen.

In het schooljaar 2013-2014 uiteindelijk bepalen we dan ook onze keuze op welke wijze we ons rekenonderwijs verder vorm willen geven.

Borging: de afsprakenreminder.

3.4.7. De zaakvakken aardrijkskunde, geschiedenis en biologie

De zaakvakken biologie, aardrijkskunde en geschiedenis hebben veel aandacht in ons onderwijs. De kennis wordt aangeboden middels de projecten die de school gedurende het jaar in haar aanbod verwerkt.

Het aanbieden van de juiste en volledige kennis wordt gecheckt middels de kerndoelen.

3.4.8. Gezond en redzaam gedrag, waaronder verkeer

Ambities:

Wij willen dat kinderen kennis, inzicht en vaardigheden verwerven ten aanzien van een gezond en redzaam gedragspatroon, dat past bij henzelf én bij de omgeving waar zij opgroeien.

Ze moeten leren op een veilige manier aan het verkeer deel te nemen, als voetganger, als fietser en als gebruiker van het openbaar vervoer. Wij vinden dat ook bij verkeer het leren moet worden gezien als ervarings- en handelingsgericht. Aangedragen kennis speelt een ondersteunende rol. Wat kinderen leren, moeten ze ook kunnen toepassen.

Werkwijze:

Voor de verkeersopvoeding maken we gebruik van de materialen van Veilig Verkeer Nederland; de verkeerskist voor de onderbouw en de diverse krantjes (Rondje verkeer, Op voeten en fietsen, Jeugdverkeerskrant) voor de midden- en bovenbouw

Naast het huishoudelijk materiaal in de onderbouw en de wellevendheidslesjes in onder- en middenbouw, benadrukt de kosmische opvoeding de verantwoordelijkheid die iedereen heeft ten aanzien van je omgeving, andere kinderen en jezelf als individu. Gespreksvormen en drama zijn hier de activiteiten.

De kinderen van de bovenbouw nemen deel aan een praktische verkeersproef georganiseerd door en in samenwerking met de VEBO. Jaarlijks laten de kinderen hun fietsen keuren door een erkende vakman en de politie, die dan ook een theoretische onderbouwing geeft.

Beleidsvoornemens

Er zijn op dit moment geen beleidsvoornemens.

3.4.9. Zintuiglijke opvoeding

Ambities:

De zintuiglijke ontwikkeling vormt een onmisbare basis voor de ontwikkeling van de intelligentie. Steunend op een nauwkeurige waarneming kan een kind een voorraad begrippen opbouwen die onmisbaar is voor de ontwikkeling van het abstracte denken. Er wordt orde en helderheid geschapen in de geest: het kind leert vergelijken, ordenen en indelen.

Werkwijze:

Vanzelfsprekend vindt de zintuiglijke ontwikkeling bij ons op school plaats middels de methode van Maria Montessori. De methode is uitvoerig beschreven in haar boek 'De Methode' en in de materiaalboeken waarin nauwkeurig wordt aangegeven hoe de aanbidding dient te worden verricht. Zintuiglijke oefeningen en -materialen brengen door hun structuur ordening aan in de indrukken die een kind al heeft opgedaan. Het materiaal geeft een classificatie van de indrukken die elk zintuig ontvangt: kleur, geluid, vorm, afmeting, gewicht, smaak enz. We kennen materialen en oefeningen voor gezichtszin, tastzin, stereognostische zin, reuk- en smaakzin, temperatuurzin, basische zin en gehoorzin. Om te classificeren worden de hoedanigheden van de dingen afgezonderd: 'de isolatie van de eigenschap'. Zo is het materiaal dus steeds gericht op een bepaalde zintuiglijke indruk.

Tevens wordt er onderscheid gemaakt naar de graad waarin een bepaalde hoedanigheid aanwezig is, bijvoorbeeld de reeksen van donker naar licht, van hard naar zacht enz. Er is een bepaalde volgorde in de oefeningen met het zintuiglijke materiaal. Eerst worden de meest tegengestelde prikkels aangeboden, vervolgens moeten er paren worden gezocht van gelijke prikkels en tenslotte volgen de oefeningen in graadverschillen en worden de reeksen gemaakt. Door de herhaling van de oefeningen worden de zintuigen verder ontwikkeld. Vanzelfsprekend dient het waarnemen en onderscheiden van zintuiglijke prikkels niet beperkt te blijven tot het materiaal; de hele omgeving kan er bij betrokken worden.

De zintuiglijke ontwikkeling vindt plaats in de groep. In de voorbereide omgeving kiezen kinderen het materiaal. De leerkrachten houden nauwkeurig bij wat een kind kiest en bieden waar nodig een les aan.

Beleidsvoornemens

Voor de komende vier jaar zijn voor de zintuiglijke ontwikkeling geen beleidsvoornemens geformuleerd.

3.4.10. Motorische ontwikkeling - gymnastiek

Ambities

De motorische ontwikkeling is er op gericht om kinderen hun bewegingen te leren coördineren en om zich met gemak en zelfvertrouwen te leren bewegen. Bewegen is volgens Montessori essentieel voor de mens, het bewegen staat niet los van de geestelijke en zintuiglijke functies, de mens functioneert als totaliteit.

Bovendien heeft de ontwikkeling van de beweging nog een verdere strekking, het is het begin van het sociale leven. Men moet kunnen bewegen om in relatie te treden met de omgeving en met andere mensen.

Werkwijze:

Hoe jonger het kind, hoe belangrijker de plaats die bewegingen innemen in het leerproces.

Montessori zet twee ontwikkelingslijnen uit:

De ontwikkeling van de hand: de kleine motoriek en de ontwikkeling van het evenwicht en het lopen die vooral van binnenuit wordt gestuurd: de grote motoriek.

De kleine motoriek wordt ontwikkeld door het werken met het zintuiglijk materiaal en het tekenen en voorbereidend schrijven. Aldus wordt de handbeweging van kinderen verfijnd.

Voor de grote motoriek wordt tijdens de gymlessen gebruik gemaakt van de methodes: Basislessen bewegingsonderwijs 1 en Basislessen bewegingsonderwijs 2 (Spel) van Wim van Gelder jr. en Hans Stroes. Uit beide methodes wordt wekelijks één les gegeven.

Er wordt twee keer per week gymles gegeven. De onderbouw krijgt gymles in de speelzaal of buiten, de midden- en bovenbouw in de VEKA sporthal.

Via JIBB, jeugd in beweging, brengen we de kinderen in contact brengen met diverse sporten. Er worden in de bouwen jaarlijks kennismakingslessen ten aanzien van verschillende sporten gegeven.

Beleidsvoornemens

Waar mogelijk halen niet-bevoegde docenten zo snel mogelijk hun bevoegdheid lichamelijke opvoeding middels het volgen van de opleiding.

3.4.11 Drama, beeldende vorming, muziek en dans

Ambities:

- Ambitie is om muziek en dans zo functioneel mogelijk vorm te geven middels ons kosmisch onderwijs. Zo richten wij ons zoveel mogelijk op de ideologie en de missie van de school.

Beeldende vorming, muziek, dans en drama bieden aan kinderen de mogelijkheid tot communicatie. Kinderen leren een innerlijke voorstelling te creëren en deze te vertalen in beeldtaal. Dit doen ze door beelden te analyseren en samen te stellen. Dat betekent dat zij hun ideeën, gevoelens, waarnemingen en ervaringen op persoonlijke wijze leren weer te geven. De leerkrachten scheppen een kader, de voorbereide omgeving, en bieden materialen en gereedschappen aan. Waarneming, voorstellingsvermogen en creativiteit worden op deze wijze ruimschoots aangesproken. Onder beeldende vorming vallen de vakgebieden tekenen, handvaardigheid en textiele werkvormen. Daarnaast zijn er beschouwinglessen waarin kinderen leren evalueren, vergelijken en beschrijven. Deze kunnen bestaan uit eigengemaakt materiaal, het Nederlands cultureel erfgoed of een tijdperiode uit de kunstgeschiedenis. Waarnemen is immers denken met als doel intelligentie vergaren zoals Montessori ons leert.

Voor muziek en dans leren kinderen liederen zingen, begeleidingsritmes spelen op (school)instrumenten en samen een muziekstuk uitvoeren, bewegen op een gespeeld ritme en daarbij de ervaringen, gevoelens en situaties in beweging en dans weergeven. Van groot belang vinden we dat de kinderen leren muziek en dans beleven en genieten, onderscheiden en benoemen.

In de lessen drama willen wij dat de kinderen de expressieve en communicatieve mogelijkheden van stem, taal, houding, beweging en muziek leren kennen en toepassen. Zij kunnen hierbij relaties leggen tussen het eigen spel en dat van anderen ten opzichte van de dagelijkse werkelijkheid. Door de optredens tijdens vieringen en jaarsluiting leren kinderen zich presenteren voor publiek.

Beleidsvoornemens:

De insteek is om bovenstaande onderdelen deel uit te laten maken van onze projecten vanuit het kosmisch onderwijs. Doel is volledige integratie van de vakken in het kosmisch onderwijs. Vanuit het wijkorkest Amicitia zullen wij in schooljaar 2011-2012 starten met muzieklessen voor groep 5.

Borging: de vakken zijn opgenomen in de projecten.

3.4.12. Informatietechnologie

Ambitie

We vinden dat onze leerlingen op de hoogte moeten zijn van en moeten kunnen werken met de moderne communicatiemiddelen. Gebruik van computers, laptops, e-mail, internet e.d. hoort bij hun opvoeding. Ze hebben dit nodig om in de maatschappij te kunnen functioneren. Werkstukken worden op de computer uitgewerkt en internet wordt ingezet als bron van informatie. Leerlingen werken in de groep op de computers met oefenprogramma's. Er is een afsprakenreminder opgesteld waarin de school vast heeft gesteld hoe wij als Montessorischool omgaan met internet. In het schooljaar 2010-2011 zijn 2 touchscreens aangeschaft.

Beleidsvoornemens:

Bepalen hoe wij als Montessorischool de touchscreens in willen zetten. Er is gekozen voor een 42 inch om zo instructie aan groepjes te kunnen geven. De 55 inch heeft een functie mbt het bekijken van dvd's etc.

Overstap van Heutink naar Unilogic.

Invoering intranet waarbij een scholing voor leerkrachten toegevoegd is.

3.4.13. Techniek

Ambitie:

- Ambitie is om techniek zo functioneel mogelijk vorm te geven middels ons kosmisch onderwijs. Zo richten wij ons zoveel mogelijk op de ideologie en de missie van de school.

In het schooljaar 2010/2011 heeft het team een cursus techniek gevolgd vanuit het VTB traject. De insteek is geweest om techniek onderdeel uit te laten maken van onze projecten vanuit het kosmisch onderwijs. Techniek is nu volledig geïntegreerd.

Borging: Er is een beleidsplan techniek opgesteld. Techniek is opgenomen in de projecten.

Beleidsvoornemens: structureel evalueren en borgen in de komende jaren.

3.4.14. Sociale en emotionele ontwikkeling

Ambities

We vinden het belangrijk dat onze kinderen zich niet alleen cognitief maar ook sociaal en emotioneel goed ontwikkelen. Ons beleid is erop gericht dat de kinderen:

- Zich veilig en gekend voelen;
- In een groep kunnen functioneren;
- Zich kunnen ontplooiën en hun talenten kunnen ontwikkelen;
- Sociale vaardigheden ontwikkelen.

Werkwijze:

Onze school besteedt structureel en systematisch aandacht aan de sociale vaardigheden van onze kinderen. Binnen alle groepen gelden dezelfde regels en routines.

Tweemaal per jaar wordt een sociogram gemaakt. De kinderen van de bovenbouw vullen de 'Saqi' in.

Op dit moment hanteren wij de methode 'Normen en waarden'. Deze methode is voor ons onvoldoende. We hebben (nog) niet gekozen voor een methode voor sociale redzaamheid, wel gebruiken we hier diverse materialen voor als gesprekskaarten, thema's en spellen. In de onderbouw maakt men gebruik van 'Een doos met gevoelens' en 'De verhalen van kikker en pad'. Projecten worden ingezet waar nodig, bv. 'MeidenVenijn' of 'Kinderen en omgaan met conflicten'. In de onder- en middenbouw zetten we wellevendheidslesjes in om de leerlingen sociaal gedrag aan te leren. De leerkrachten geven op het verslag waarderingen voor de sociale en emotionele ontwikkeling en bespreken hun bevindingen met de ouders.

De leerkrachten voeren gesprekken met de kinderen en gebruiken daarbij de dagelijkse praktijk. Kinderen die dat nodig hebben kunnen binnen de school deelnemen aan een faalangst reductie-training door onze orthopedagoog of verwezen worden naar een sociale vaardigheidstraining.

Beleidsvoornemens

In het schooljaar 2009-2010 is in het beleidsplan sociaal emotionele opvoeding geschreven. In 2011-2012 willen we dit evalueren. De Ib-ers van de stichting zijn samen met de orthopedagoge aan het onderzoeken op welke manier wij de sociale ontwikkeling van leerlingen willen meten en volgen.

Om nog meer zicht op dit onderwerp te krijgen gaan we de 'Kwaliteitskaart Sociale en emotionele ontwikkeling' van Cees Bos invullen, beoordelen en verder ontwikkelen.

3.4.15. Actief burgerschap

Ambities

Wij willen onze kinderen vaardigheden leren die erop gericht zijn

- Dat zij kennis hebben van andere culturen en gebruiken;
- Dat zij zich betrokken voelen bij de samenleving;
- Dat zij zich verantwoordelijk voelen voor hun leefomgeving en daar actief in participeren.

Werkwijze

Een van de belangrijke uitgangspunten van Maria Montessori is, dat het kind verantwoordelijkheid draagt voor zijn eigen omgeving. Dat leren wij kinderen vanaf de eerste schooldag, bv. door de zorg voor het eigen plantje en het uitvoeren van de taakjes in de groep. Goed burgerschap vraagt van kinderen, volwassenen, dat ze zorgvuldig omgaan met hun omgeving en met de medemens. We richten onze lessen in met onderwerpen waarbij kinderen kennismaken met andere culturen, religies, gebruiken, enz. We maken hierbij gebruik van onze kosmische lessen; ook volgen de kinderen lessen via de schooltelevisie en gebruiken wij het internet hierbij.

Verder hebben wij op onze school projecten waarbij wij ons verdiepen in andere culturen en bv. geld inzamelen voor diverse doelen.

Onze school staat open voor kinderen van elke cultuur en we stimuleren onze kinderen en hun ouders om de gebruiken en gewoontes van elkaar te leren kennen.

Vanaf schooljaar 2010-2011 zijn wij gestart met een actieve betrokkenheid richting de wijkinstaties.

Beleidsvoornemens

Komend schooljaar gaan kinderen van onze school activiteiten uitvoeren voor de oudere mens in onze samenleving. Dit gaat in samenwerking met bejaardentehuis De Rivierenhof in Brouwhuis.

3.5. Leertijd

Ambities

Vanuit de visie van Montessori is vrijheid in werktempo een uitgangspunt. Dit betekent dat kinderen binnen de beschikbare leertijd hun eigen werk inplannen.

Op onze school willen we de leertijd effectief besteden, omdat we beseffen dat leertijd een belangrijke factor is voor het leren van onze kinderen. We proberen daarom verlies van leertijd te voorkomen. Ook willen we de kinderen voldoende leertijd geven om zich het leerstofaanbod eigen te maken. We zorgen zo dat alle kinderen in acht jaar de einddoelen basisonderwijs halen.

Afspraken

- Op schoolniveau wordt er ruim voldoende onderwijstijd gepland;
- De school hanteert een inloopkwartier;
- We beginnen op tijd;
- De leraren bereiden zich schriftelijk voor. Op het bord staat het programma voor de dag vermeld;
- De leraren zorgen voor een effectief klassenmanagement, waardoor verlies van leertijd wordt voorkomen;
- Rust in de klassen en een hoge taakbetrokkenheid krijgen veel aandacht zodat de leertijd zo effectief mogelijk benut wordt.

Beleidspunten:

In het schooljaar 2011-2012 verkennen we op stichtingsniveau de mogelijkheden, kansen en voordelen van het zgn. Hoorns model. Daarnaast is in schooljaar 2010-2011 de 'Kwaliteitskaart tijd' van Cees de Baar behandeld. Het plan van aanpak wordt op de Montessorivergaderingen in 2011-2012 uitgevoerd.

3.6. Pedagogisch klimaat

Visie:

De kinderen:

De kinderen worden respectvol en positief benaderd.

De kinderen kunnen en mogen bij ons initiatief tonen.

De kinderen kunnen en mogen zichzelf zijn binnen onze normen en waarden.

De kinderen kunnen goed samenwerken.

De verschillen tussen kinderen is ons uitgangspunt.

De leerkrachten:

De taken van de leerkracht zijn verdeeld op basis van individuele capaciteiten, wensen en mogelijkheden.

De leerkracht is bekwaam, positief, betrokken en alert.

De leerkrachten reflecteren en geven elkaar feedback.

Wij vinden het groepsgevoel belangrijk.

De ouders:

De ouders ondersteunen de visie en dragen deze mede uit.

De betrokkenheid van ouders is groot.

Kinderen, ouders en leerkrachten voelen zich veilig bij ons op school.

De school:

De school zorgt voor orde, rust en structuur.

De school zorgt voor een aangename, stimulerende werkomgeving.

De school heeft een heldere overlegstructuur, een goede informatievoorziening en een duidelijke besluitvormingsprocedure.

De school heeft een regionale functie en is uniek in de regio.

Afspraken:

- De leraren zorgen voor een ordelijke klas, een goede voorbereide omgeving
- De leraren zorgen voor een functionele en uitdagende leeromgeving
- De leraren gaan positief en belangstellend met de leerlingen om
- De leraren zorgen voor interactie met en tussen de leerlingen
- De leraren bieden de leerlingen structuur
- De leraren zorgen voor veiligheid
- De leraren hanteren de afgesproken regels en afspraken
- De leraren laten de leerlingen zelfstandig (samen) werken

Beoordeling:

De beoordeling van de afspraken (doelen) komt aan de orde bij de wekelijkse klassenbezoeken en de functioneringsgesprekken. In het Persoonlijk Ontwikkelplan geeft de leraar haar/zijn verbeterdoelen aan. Formeel worden de afspraken tweejaarlijks beoordeeld door directie en team.

Verbeterpunten:

- Verslaglegging van de klassenbezoeken door directie
- Intervisie jaarlijks organiseren.

3.7. Didactisch handelen

Ambities

Op onze school geven de leerkrachten op een effectieve wijze gestalte aan Montessorionderwijs. We geven onderwijs op maat door persoonlijk onderwijs te verzorgen. We differentiëren bij de instructie en de verwerking zowel naar inhoud, naar tempo als naar interesse. Omdat we veel waarde hechten aan de zelfstandigheid van de kinderen, stimuleren we het nemen van eigen beslissingen en het maken van keuzes. We wisselen het individueel werken af met het samenwerken en leren kinderen om elkaar te helpen en hulp te vragen waar nodig.

Afspraken

- De leraren geven persoonlijk onderwijs; vanuit de observatie sluiten zij aan bij de interesse van het kind en zorgen voor differentiatie in de leerstof en het tempo;
- De observatie is onderdeel van de rondgang waarin de leerkrachten ondersteuning en hulp geven aan de kinderen;
- De kinderen worden uitgenodigd voor groepslesjes of kiezen ervoor aan te sluiten bij de les;
- De groepslessen zijn kort en worden voorafgegaan, indien mogelijk, door een leerzame vraag om de betrokkenheid van de kinderen te verhogen;
- De groepslessen zijn goed opgebouwd;
- De leerkrachten zorgen dat er meerdere oplossingsstrategieën aan bod komen en doen strategieën hardop voor of leggen verschillende strategieën uit;
- De kinderen werken zelfstandig samen.

Beoordeling

De beoordeling van de afspraken (doelen) komt aan de orde bij de klassenbezoeken en de functionerings- en beoordelingsgesprekken. In het Persoonlijk Ontwikkeling Plan geeft de leraar haar/zijn verbeterdoelen aan. Formeel wordt het didactisch handelen beoordeeld door de directie.

Beleidsvoornemens

Geen

3.8. Zorg en begeleiding

Ambities

We willen onze zorg zo organiseren dat er sprake is van gelijkwaardigheid en dat verschillen onderkend worden. Elk kind heeft recht op de zorg die het behoeft.

Aandacht voor kinderen met problemen gaat vaak ten koste van de aandacht voor de overige kinderen. Bovendien worden er binnen onze heterogene groepen zeer grote verschillen gezien. In onze groepen kunnen kinderen zitten met een grote ontwikkelingsvoorsprong én kinderen met een indicatie voor het SBO/SO. Door kinderen met een specifieke onderwijsbehoefte op te vangen worden de verschillen alleen maar groter. Omdat we ernaar streven aan te sluiten bij de ontwikkeling die elk kind afzonderlijk doormaakt, vraagt dit enerzijds veel professionaliteit van de leerkracht, anderzijds biedt het veel kansen. Belangrijk is dat alle medewerkers van MOZON competent en zelfverantwoordelijk zijn om goed Montessorionderwijs te geven. Het vergroten van de vaardigheden van de leerkracht(en) bij het omgaan met verschillen is daarbij belangrijk. De interne begeleiding is erop gericht de individuele leerkracht te begeleiden bij het benutten van deze kansen en het afstemmen van het onderwijsaanbod aan en de pedagogische ondersteuning van het individuele kind. Het uiteindelijke doel is dat de leerkracht er sterker, professioneler door wordt. Waarbij geanticipeerd wordt op 'passend onderwijs', zie 3.9. En op de referentieniveaus, waarbij de scholen van MOZON samenwerken. De rol van het samenwerkingsverband WSNS is aan verandering onderhevig. Op dit moment wordt bekeken hoe er gelden, middels de enveloppenregeling, de scholen in kan vloeien. Dit om een antwoord te geven op de hulpvraag van scholen mbt 'passend onderwijs'

Afspraken

- De leraren signaleren vroegtijdig welke kinderen zorg nodig hebben;
- De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de kinderen;
- Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens, bepaalt de school de aard en de zorg voor zorgkinderen;
- De school voert de zorg planmatig uit;
- De school gaat de effecten van de zorg na;
- De ouders worden op de hoogte gesteld door de leerkracht, wanneer er een handelingsplan wordt opgesteld. Zij worden betrokken bij de (extra) zorg voor hun kind;
- De leerkracht houdt ouders op de hoogte van de evaluaties en aanpassingen van het handelingsplan;
- Externe partners worden - indien noodzakelijk - betrokken bij de zorg voor kinderen;
- De intern begeleider coördineert de zorg en begeleiding.

Organisatie

De plaatsvervangend directeur heeft een zorgplan opgesteld waarin verder uitgewerkt wordt wat de procedures en afspraken zijn. Benoemd worden:

- De rol van leerkracht binnen het systeem van zorg;
- De samenstelling van het zorgteam en beschrijving van de taken;
- Betrokkenen bij de zorg en hun taken;
- Verschillende vormen van overleg binnen zorgstructuur;
- De wijze waarop prioriteiten worden gesteld;
- Grenzen van de zorg;
- Dossierbeheer;
- Externe contacten;
- Orthotheek.

(Zie het 'Zorgplan 2011- 2015

3.8.1. Orthopedagoog

De orthopedagoog is een adviseur voor intern begeleiders, leerkrachten en ouders op de diverse terreinen van de leerlingenzorg.

Zorgleerlingen worden in eerste instantie aangemeld bij de adjunct-directeur/intern begeleider van de school. Wanneer er extra expertise nodig is, worden de kinderen besproken met de orthopedagoog.

Zij adviseert over verdere begeleiding, bv.:

- Er worden handelingsgerichte adviezen gegeven over hoe de leerkracht het beste om kan gaan met deze leerling (interactie leerkracht-leerling);
- Er wordt een observatie uitgevoerd, er vindt een gesprek met ouders plaats of de orthopedagoog voert onderzoek uit.

N.a.v. de bevindingen van de orthopedagoog, brengt ze advies uit aan ouders en leerkracht.

- De leerling wordt doorverwezen naar externe hulpverlening (logopedist, instelling geestelijke gezondheidszorg).

De orthopedagoog verricht diagnostiek en behandeling van kinderen met leerproblemen of lichte tot matig ernstige psychische klachten.

Ze doet bijvoorbeeld onderzoek naar lees- en spellingproblemen (dyslexie), rekenproblemen en intelligentie. Ook wordt ze ingeschakeld voor verkennend onderzoek en observaties bij gedragsproblemen en vermoedens van aandacht- en concentratiestoornissen.

Verder verzorgt zij school- en stichtingbreed algemene voorlichting aan leerkrachten en ouders (bijvoorbeeld: deskundigheidsbevordering overblijfhouders, scholing aan leerkrachten omtrent didactisch handelen). De orthopedagoog stemt de deskundigheidsbevordering af op de hulpvraag van de school.

Op directieniveau kan de orthopedagoog worden ingeschakeld voor beleidsmatig advies op het gebied van bovenschoolse leerlingenzorg. Ze neemt deel aan het bovenschools IB-overleg en is daarin adviseur en beleidsmaker op het gebied van kwaliteitszorgbeleid en opbrengstgericht werken. De orthopedagoog werkt daarbij nauw samen met de directeur-zorg en de adjunct-directeur/intern begeleiders.

Ze is coördinator van de Eureka!groepen binnen MOZON.

3.8.2. Remedial teachers

Indien het formatief mogelijk is, beschikken over gespecialiseerde leerkrachten die vanuit de basisformatie remedial teaching kunnen verzorgen

3.8.3. Schoolarts

Na de screening van de kinderen bespreekt de schoolarts, tevens vertrouwenspersoon van onze school, relevante opvallendheden met de leerkracht.

Twee maal per schooljaar is er overleg tussen de schoolarts en de intern begeleider, waarbij kinderen die extra aandacht behoeven besproken worden.

3.8.4. extern overleg

De school beschikt over een extern zorgoverleg. Aan dit overleg nemen de volgende instanties deel:

Schoolmaatschappelijk werk

GGD

WSNS

Leerplichtambtenaar

Wijkagent

Ouders worden door de school geïnformeerd over deze overleggen.

3.8.5. Aanbod voor meer en hoogbegaafde kinderen

Mede vanuit de observatie wordt bepaald welke leerstof kinderen nodig hebben. Als dit nodig is wordt de leerstof ingedikt en krijgen deze kinderen een passend aanbod in de vorm van verbreding of verdieping, het leren van een andere taal, het maken van uitdagende werkstukken, enz. We spreken dan van het Eureka!aanbod in de groep.

Daarnaast biedt onze school de hoog en meerbegaafde kinderen de Hi/level groep aan. Deze kinderen krijgen gedurende een dagdeel een onderwijsaanbod afgestemd op hun leerbehoefte. Daarnaast zijn zij gedurende deze tijd in de gelegenheid om met gelijkgestemden hun inspiraties te delen.

Afhankelijk van de totale ontwikkeling wordt soms besloten tot versnellen waarbij een groep overgeslagen wordt

3.8.6. Kinderen met een ontwikkelingsperspectief.

Kinderen die naar verwachting niet in staat zijn de einddoelen te behalen zoals die vastgelegd zijn in de wet en dus extra zorg nodig hebben, worden opgenomen in de zorgstructuur. Voor hen worden in een ontwikkelingsperspectief eigen einddoelen geformuleerd. Halfjaarlijks wordt met de ouders de voortgang besproken (zie het zorgplan 2011-2015)

3.8.7. Kinderen met een 'rugzak'

Wij volgen de richtlijnen van de overheid en de inspectie. Hiervoor verwijzen wij naar het zorgplan 2011-2015.

3.8.8. Langdurig zieke kinderen

We spreken van langdurig zieke kinderen als kinderen meer dan twee weken niet naar school kunnen komen. In overleg met de leerplichtambtenaar, de intern begeleider en directeur wordt er een plan gemaakt voor begeleiding van het zieke kind, thuis of in het ziekenhuis.

3.8.9. Passend onderwijs

Wat is Passend onderwijs?

Met Passend Onderwijs krijgt elk bestuur de verantwoordelijkheid om voor elke leerling een passend onderwijszorgtraject te verzorgen. Dit houdt niet in dat elke school iedere leerling moet plaatsen. Maar de besturen in de regio zijn verantwoordelijk voor voldoende aanbod voor alle leerlingen binnen het huidig samenwerkingsverband.

In het werkdocument '*Passend onderwijs en het referentiekader voor de zorgplicht*' Uit: IJkpunten voor basiszorg in het primair onderwijs' door C. Hoffmans, wordt Passend onderwijs ingekaderd in een model samengevat.

In dit model wordt de relatie gelegd tussen maatschappelijke doelstelling - *alle kinderen succesvol op school* - en de domeinen gezondheid en veiligheid. Kinderen zijn succesvol op school wanneer zij *onderwijs volgen dat bij hen past*. Dat vereist onderwijs en voorzieningen die van goede kwaliteit zijn en toegankelijke onderwijszorg voor kinderen die dat nodig hebben.

Deze gemeenschappelijke visie impliceert dat Passend onderwijs gaat over:

- alle kinderen/jongeren tot 23 jaar;
- de onderwijssectoren voor- en voerschoolse educatie, primair onderwijs, (voortgezet)speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs;
- goed, opbrengstgericht en effectief onderwijs;
- samenwerking in de jeugdketen op de terreinen van gezondheidszorg, onderwijs, veiligheid en werk en inkomen.

Op basis van bovenstaande kan volgens Hoffmans de voor de volgende definitie van Passend onderwijs worden gekozen:

'Passend onderwijs is een passend aanbod aan onderwijs en begeleiding, voorzieningen en structuren, zodat alle kinderen en jongeren tot 23 jaar zich optimaal ontwikkelen, een en ander onder gunstige condities en ingebed in een sluitende, functionele en effectieve samenwerking van besturen die zorgplicht hebben.'

Schoolbesturen in het primair onderwijs hebben daarbij de verantwoordelijkheid voor de zorgplicht van alle leerlingen die zich aan melden bij één van de scholen of daarop reeds zijn geplaatst. Het gaat daarbij om kinderen van 4 tot en met ongeveer 12 jaar.

De kwaliteit van Passend primair onderwijs wordt op basis van deze definitie daarmee bepaald door:

1. een passend aanbod aan onderwijs en begeleiding in de zin van:
  - goed onderwijs en goede begeleiding in en tussen de scholen;
  - op basis van een expliciete visie;
  - voldoende goede voorzieningen;
  - voldoende goede structuren en afspraken, waardoor kinderen van 4 tot en met ongeveer 12 jaar zo snel mogelijk, zo licht mogelijk, zo dichtbij mogelijk en zo goed mogelijk worden ondersteund in hun ontwikkeling, een en ander in overleg met de ouders.
2. optimale ontwikkeling, met meetbare leer- en ontwikkelingsresultaten, van kinderen;
3. passende competenties van leraren;
4. gunstige condities op school en bovenschools niveau en in samenwerking met externe Partners;
5. een sluitende, functionele en effectieve samenwerking van schoolbesturen.

Deze omschrijving is breder dan de omschrijvingen van de overheid. In voortgangsrapportages formuleert de overheid de twee uitgangspunten van Passend onderwijs: 'het verbeteren van de *kwaliteit* en *organisatie* van het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. De overheid formuleert Passend onderwijs vervolgens als *'een beleidstraject dat beoogt het onderwijs voor kinderen met meer of minder ingewikkelde ontwikkelingsvragen meer passend te maken: onderwijs en ondersteuning op maat'*. Zie: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (2008). *Brief aan de Tweede Kamer. Betreft: Passend onderwijs*

Bovenstaande houdt in dat de stichting MOZON, deeluitmakend van een viertal samenwerkingsverbanden WSNS, zich samen met andere schoolbesturen binnen die samenwerkingsverbanden zal overleggen hoe Passend onderwijs op haar scholen vorm te geven.

3.8.10. Het zorgplan WSNS Helmond Mierlo

Het zorgplan WSNS Helmond Mierlo:

Het Zorgplan 2011-2012 borduurt verder op de geconsolideerde aanpak die beschreven werd in het Zorgplan 2010-2011. In het vorige zorgplan werd gemeld dat het voorgenomen plan om het strategisch meerjarenbeleidsplan 2008-2012 te herijken werd losgelaten i.v.m. de onduidelijkheden m.b.t. de ontwikkelingen rond Passend Onderwijs. Er werd wél gekozen om het activiteitenplan zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij het landelijk werkdocument 'referentiekader voor de zorgplicht'.

Zoals gezegd gaan we met dit zorgplan door op de ingeslagen weg. Ons realiserend dat dit wellicht het laatste zorgplan van WSNS Helmond/Mierlo kan zijn, hebben we het als titel "op weg naar augustus 2012" meegegeven. In augustus 2012 moeten er volgens de huidige beleidsplannen nieuwe regionale samenwerkingsverbanden gevormd zijn. Daarmee hebben we dan meteen één van de belangrijkste thema's van dit zorgplan te pakken.

Daarnaast wil het DB WSNS vooral aandacht schenken aan de basiszorg die de scholen (gaan) bieden. Alle genoemde activiteiten in het zorgplan moeten daarbij getoetst (kunnen) worden aan de volgende punten:

- De zorg zoveel mogelijk naar het kind
- Op termijn maximaal 2% van de leerlingen op het SBO (lichte zorg)
- De leerkracht als speerpunt

In de ondertitel van dit Zorgplan "het kind centraal" en "de leerkracht als speerpunt" wordt deze prioriteit bevestigd.

Het strategisch meerjarenbeleidsplan 2008-2012 willen we ook nu als onderlegger blijven gebruiken. We merken daarbij op dat de term 'zorgleerling' ons steeds meer tegenstaat. Passend Onderwijs is er voor álle kinderen en álle kinderen hebben zorg nodig! Met het oog op de toekomst willen we onze missie "de zorg naar het kind" daarom aanscherpen in "**voor elk kind een thuis nabij en passend, integraal, handelingsgericht ontwikkelperspectief**".

De thema's van het zorgplan 2011-2012 zijn dus gebaseerd op het Zorgplan 2010-2011, maar nóg meer gekoppeld aan het landelijk werkdocument 'Referentiekader voor de Zorgplicht'. In vergelijking met het vorige zorgplan lijkt het misschien dat er thema's zijn komen te vervallen, maar dat is niet het geval. Bij de samenstelling is rekening gehouden met het besluit van de Algemene Leden (30-11-2010) om de "ijkpunten voor de basiszorg in het primair onderwijs" als uitgangspunt te gebruiken voor de basiszorg die verwacht wordt van alle scholen in ons samenwerkingsverband.

Het swv Helmond/Mierlo zoekt – in afstemming met de aanpalende samenwerkingsverbanden – naar een inrichting voor het onderwijszorgcentrum (OZC). Dit traject wordt in de komende periode uitgewerkt. Middels de invoeringsmiddelen passend onderwijs (de zogenaamde enveloppenmiddelen) willen we hier een impuls aan geven. Daarbij is afgesproken dat wat nu wordt ingericht geen hindernis mag zijn in de toekomst.

Het zorgplan 2011-2012 richt zich op de volgende aantal thema's:

- Komen tot een nieuw regionaal Samenwerkingsverband passend Onderwijs PO
- Besturen hebben zorgplicht.
- Scholen voldoen aan de basiszorg.
- Scholen profileren zich.
- Scholen krijgen onderwijszorgmiddelen op basis van een transparante toewijzingssystematiek.
- Scholen bieden ouders informatie en ondersteuning.
- Scholen werken samen met partners vanuit een goed functionerende onderwijszorgstructuur.
- Scholen beschikken over ondersteuning voor leraren en leerlingen bij specialistische problemen.
- Scholen waarborgen voor alle leerlingen een effectieve overdracht van en naar een andere school.
- Scholen hebben een klachtenregeling en zijn daarnaast aangesloten bij de geschillencommissie.

Projecten die onder de WSNS-structuur aangestuurd worden:

Protocol Dyslexie (en evt. protocol dyscalculie)	Implementatie Meldcode kindermishandeling	SOVA Speelpraatgroepen	Hi/Level hoogbegaafdheid	Playing for Success	VVE (OAB)	Schakelklassen (OAB)
---	---	------------------------	--------------------------	---------------------	-----------	----------------------

WSNS zorgmiddelen:

Montessorischool Helmond ontvangt van het samenwerkingsverband de WSNS zorgmiddelen. Deze gelden komen op schoolniveau binnen. Deze gelden komen ten goede aan het bekostigen van personele uitgaven.

3.9. Opbrengsten van het onderwijs

Onze school is een van de scholen van Stichting MOZON. De scholen van MOZON verschillen in hun leerling-populatie, maar verschillen niet in de manier waarop zij vinden dat je onderwijs aan de leerlingen moet geven.

Wat de scholen van MOZON bindt, is dat zij goed onderwijs willen geven en dit doen vanuit het Montessoriconcept.

In de zelfevaluatie en de tussenevaluaties van de school richten wij ons op de leerling-resultaten: op de uitkomsten van de toetsen die de kinderen maken. Niet omdat het alles zegt over de kwaliteit van ons onderwijs. Maar wel, omdat het er toe doet. Het geeft ons informatie over wat goed gaat en wat beter kan.

In de zelfevaluatie worden de uitkomsten gegeven van een aantal toetsen. Van deze resultaten hebben we afgesproken dat we die met de scholen van MOZON twee maal per jaar in een opbrengstenkaart plaatsen.

Wij plaatsen de resultaten van onze toetsen naast een norm, aan de hand van een norm is aan te geven of je al dan niet tevreden bent over de resultaten. Als norm gebruiken we doorgaans een schoolnorm, waarbij we de landelijke gedachte volgen dat bij een indeling in A t/m E niveaus (toetsen LOVS) er maximaal 25% van de leerlingen op D/E niveau mogen scoren. Dit is op dit moment nog niet het geval. Per toetsperiode wordt bepaald wat de ambitie van de school is. Waar dit bekend is, noemen we ook de normen van de onderwijsinspectie, en plaatsen de resultaten van onze school naast deze normen.

Wanneer we de gegevens geplaatst hebben naast de normen, trekken we een conclusie. Soms moeten wij een verduidelijking maken: waarom zijn de resultaten zoals ze zijn.

Met de directie, met individuele leerkrachten, en het hele team samen hebben we de resultaten geanalyseerd. Met ons team hebben we stil gestaan bij de vraag 'wat gaat goed, wat moet beter'. Op basis van de conclusie worden verbeteractiviteiten opgesteld. Deze verbeteractiviteiten worden geëvalueerd en geborgd.

Hoofdstuk 4: INTEGRAAL PERSONEELSBELEID

4.1. Onze organisatorische doelen

Het personeelsbeleid van de Stichting voor Montessorionderwijs Zuidoost Nederland is gebaseerd op de uitgangspunten zoals vastgelegd in de Collectieve Arbeidsovereenkomst (CAO) voor het primair onderwijs en de daarop aansluitende beleidsdoelen van de stichting.

De beleidsdoelen zoals vastgelegd zijn gebaseerd op het principe van integraal personeelsbeleid. Dit betekent dat er sprake is van:

- afstemming doelstelling van de school en ambitie individuele medewerker, verticale afstemming;
- elkaar versterkende en ondersteunende personeelsmanagementinstrumenten, horizontale afstemming;
- betrokkenheid van bestuur, management en medewerkers.

Met andere woorden: Er is sprake van personeelsbeleid waarin de persoonlijke ontwikkelingsmogelijkheden en loopbaanwensen in relatie worden gebracht tot strategische en inhoudelijke doelstellingen van de stichting MOZON en de hieronder ressorterende scholen. Hierbij

worden personeelsinstrumenten ingezet om dit te bewerkstelligen. 'Levenslang leren' is hierbij een voornaam motto. Iedereen helpen 'zelf' zorg te dragen voor zijn/haar ontwikkeling is tevens een Montessoriaans begrip.

4.2. Integraal personeelsbeleid , professionalisering

Wij vinden binnen MOZON dat een medewerker in de gelegenheid moet worden gesteld om kennis en vaardigheden op een juiste manier in te zetten. Op deze wijze kan er synergie ontstaan tussen de kwaliteiten van iedere collega en het belang van de stichting. Hierbij spelen motivatie, houding en persoonlijke kenmerken een belangrijke rol. Een goed inzicht in de mens binnen de organisatie en de competenties, bekwaamheidseisen van de medewerkers is dan ook essentieel.

Zoals hierboven werd vermeld richt het integraal personeelsbeleid van de stichting MOZON zich op de ontwikkeling van de medewerkers. De bedoelde ontwikkeling is gekoppeld aan de missie en visie van de school, en aan de gemaakte afspraken per beleidsterrein.

Professionalisering vanuit de beleidsvoornemens:

Vanuit de beleidsvoornemens schoolplan 2011-2015 zal de directie de professionalisering op het gebied van gedragsproblematiek stimuleren. Het correct uitvoeren van het te ontwikkelen gedragsprotocol vraagt een leerkracht die goed toegelegd is in het ondervangen en omgaan met gedragsproblemen. Deze professionalisering zal mede vorm gegeven worden door de heer F. Schreibers. De school heeft hiervoor subsidie ontvangen vanuit het Vervangingsfonds. Leerkrachten worden aangemoedigd op dit terrein zich verder te laten scholen.

Echter, de grote focus ligt op het professioneel en zeer effectief ontwikkelen van opbrengstgericht werken dat zich voordoet in alle leergebieden van onze school. Er is behoefte aan ontwikkeling aan coaching ter vergroting van de competenties van de leerkrachten en het op Montessoriaans wijze opbrengstgericht werken.

Aan het opbrengst gericht werken wordt mede vorm gegeven door:

- Het CED, Centrum voor Educatieve Diensten.
- Het project 1-Zorgroute van WSNS+ streeft naar vroegtijdige signalering en adequate begeleiding van leerlingen met specifieke zorgbehoeften. Doel is een éénduidige zorgroute, waarin voor alle betrokkenen de beslismomenten en de stappen transparant en op elkaar afgestemd zijn. Centraal in 1-Zorgroute staan de mogelijkheden en talenten van leerlingen. 1-Zorgroute past dan ook helemaal in passend onderwijs en de zorgplicht. Het biedt leerkrachten en intern begeleiders steun om planmatig om te gaan met de vaak grote verschillen in onderwijsbehoeften tussen leerlingen in een groep.
- Het Rekenverbetertraject van de PO-raad.

Leerkrachten worden aangemoedigd ook op dit terrein zich verder te laten scholen.

Gedacht kan worden aan de opleiding reken- en taalcoördinator.

Omdat de voormalig intern begeleider directeur van de school is geworden bestaat er binnen het team behoefte aan een nieuwe intern begeleider die hiervoor een opleiding dient te volgen.

Op basis van de beleidsterreinen hebben wij competenties vastgesteld, in de geest van de wet Beroepen In het Onderwijs (BIO) en de criteria opgesteld door de Stichting Beroepskwaliteit Leraren (SBL).

In de wet BIO wordt per functie aangegeven wat vereiste competenties zijn. Deze competenties zijn: pedagogisch partnerschap, omgaan met verschillen, pedagogisch handelen, vakdidactisch handelen, groepsmanagement, samenwerking, leervermogen en zelfreflectie.

De SBL heeft vanuit de overheid de opdracht gekregen competenties op te stellen voor de functie van leraar in het onderwijs. Het betreft de volgende competenties: inter-persoonlijk competent, pedagogisch competent, vakinhoudelijk en didactisch competent, organisatorisch competent, competent in het samenwerken met collega's, competent in het samenwerken met de omgeving, competent in reflectie en ontwikkeling.

Binnen MOZON worden de volgende 'sleutelcompetenties' onderkend:

- Pedagogisch partnerschap, rekening houdend met de wensen, belangen en verantwoordelijkheden van ouders/verzorgers en hiernaar handelen;
- Omgaan met verschillen, inspelen op verschillen tussen kinderen, hen aanspreken op het juiste niveau en hiernaar handelen door een afstemming van leertijd, werkwijze en leerstofaanbod;
- Pedagogisch handelen, vanuit de kosmische visie van Maria Montessori, creëren van een veilig en uitdagend leer- en leefklimaat met ruimte voor de ontplooiing van alle kinderen;
- Vakdidactisch handelen, kiezen, inzetten en hanteren van verschillende instructiemodellen, oplossingsstrategieën, didactische werkvormen, begeleidingsvaardigheden en de juiste (Montessori)materialen;
- Groepsmanagement, creëren van een veilige, gestructureerde en uitnodigende leeromgeving, waardoor kinderen gestimuleerd worden individueel en in groepsverband te leren, rekening houdend met hun cognitieve en sociaal-emotionele mogelijkheden;
- Samenwerking, versterken van het teamverband, waarin door de inzet en opstelling van de individuele medewerkers optimale prestaties worden gerealiseerd;
- Interne communicatie, realiseren van goed overleg op alle niveaus van de organisatie gericht op optimalisering van de kwaliteit van het onderwijs;
- Leervermogen en zelfreflectie, onderzoeken en toetsen van eigen opvattingen, handelingen en competenties aan relevantie theorie en praktijk. Leren van ideeën, nieuwe informatie en eigen ervaringen en deze toepassen in de schoolorganisatie.

Eduniek heeft een digitaal instrument ontwikkeld waarin per functie de competenties in kaart kunnen worden gebracht: 'Tool for Talent'. MOZON heeft hier, zoals werd vermeld, specifieke competenties van het Montessorionderwijs aan toegevoegd. Wij verwijzen voor meer informatie naar dit instrument.

Eveneens wordt naar het 'MOZON – Integraal Personeelsbeleidsplan' verwezen met betrekking tot de gesprekkencyclus, loopbaanbeleid en mobiliteit.

4.2.1. Beleid met betrekking tot stagiaires

Op onze school geven we stagiairs de mogelijkheid om hun vak te komen leren. We begeleiden stagiairs van de Fontys-PABO, De Kempel en het ROC, waar onderwijs- en klassenassistenten hun opleiding volgen.

De stagecoördinator is degene die een en ander coördineert en als contactpersoon optreedt tussen opleidingschool en leerkracht.

4.2.2. Werving en selectie

Bij werving en selectie handelen we volgens het protocol dat hiervoor beschikbaar is. Er wordt een advertentie geplaatst in een landelijke en twee regionale dagbladen. We publiceren onze vacature op de websites van school en bestuur evenals op die van de Nederlandse Montessorivereniging. We maken ook altijd een profielschets voor betreffende vacature. Aan een kandidaat wordt altijd een sollicitatiecode van onze besturenorganisatie VBS ter beschikking gesteld.

Met behulp van de 'Sollicitatieprocedure MOZON', wordt het tijdspad waarbinnen een en ander te realiseren is op schoolniveau vastgesteld. Kandidaten voor de functie van leerkracht of onderwijsassistent, krijgen naast een sollicitatiegesprek tevens de gelegenheid om een proefles te geven. Hiermee krijgen wij inzicht in het functioneren en de bekwaamheid van kandidaten.

4.2.3. Introductie en begeleiding

Nieuwe leraren krijgen een mentor. In principe is de coördinerend leerkracht de mentor van de nieuwe leerkracht. De intern begeleider neemt de begeleiding op zich. Klassenbezoeken worden afgenomen en vastgelegd in een verslag. Leerdoelen worden opgesteld en geëvalueerd.

De directie controleert of één en ander naar tevredenheid van beide partijen wordt uitgevoerd.

4.2.4. Taakbeleid

Taakbeleid levert een nuttige bijdrage aan het verdelen van taken en verantwoordelijkheden onder de personeelsleden. Zo is er nadrukkelijk aandacht voor de onderdelen die Taakbeleid omvat. Eveneens willen we graag rekening houden met de affiniteit en competentie van collega's met betrekking tot uit te voeren taken.

Het voornaamste doel van taakbeleid is een evenwichtige verdeling te vinden tussen de taken die het werken op een school met zich meebrengt en een redelijke taakbelasting van medewerkers. We hechten veel waarde aan een werkklimaat waar kinderen, ouders en medewerkers het naar hun zin hebben. Met betrekking tot een concrete uitvoering van Taakbeleid verwijzen wij naar het beleidsstuk 'Taakbeleid Montessorischool Helmond'.

4.2.5. Collegiale consultatie, intervisie en bezoek in de groep

Collega's krijgen de gelegenheid om tweemaal per jaar een andere groep te bezoeken. Hiervoor hebben we een kijkwijzer ontwikkeld die collega's gebruiken. Centraal staat het van elkaar leren en het afstemmen van de doorlopende lijn op pedagogisch en didactisch handelen. Na de consultaties worden in het bouwoverleg de bevindingen nabesproken en afspraken vastgelegd in de notulen. Tijdens het bouwoverleg worden in voorkomende situaties intervisiemomenten gepland. De leerlingbespreking wordt ingezet als intervisiemoment, waarbij mede wordt gelet op leerkrachtgedrag.

De directeur bezoekt wekelijks de groepen en heeft zo een goede kijk op het pedagogisch en didactisch handelen van elke leerkracht. 3 maal per jaar is er een klassenbezoek waarbij ingegaan wordt op de verbetertrajecten en ligt er een vraag bij de leerkracht over instructies of andere activiteiten die gevolgd dienen te worden. Na deze bezoeken volgt er een nabespreking met de directeur en worden leerdoelen besproken en vastgelegd.

4.2.6. Persoonlijke Ontwikkelplannen (POP) en het bekwaamheidsdossier

In Tool for Talent wordt per functie aangegeven wat idealiter het beheersingsniveau op competenties is van een ervaren medewerker in die functie. Vervolgens vult de medewerker in het instrument zijn/haar eigen profiel in. Door dit profiel vervolgens te vergelijken met het modelprofiel komen de kwaliteiten en ontwikkelingsmogelijkheden in beeld. Dit plaatje vormt het opstellen van het Persoonlijk Ontwikkelingsplan (POP) en de gesprekscyclus.

Een POP is een afspraak of overeenkomst tussen medewerker en leidinggevende, waarin de voorgenomen en geplande ontwikkeling van de medewerker is vastgelegd.

- De medewerker is zelf verantwoordelijk voor zijn loopbaan en professionalisering;
- De werkgever is verantwoordelijk voor het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden, instrumenten voor zelfprofessionalisering en (zelf)assessment en een open leeromgeving, ook wel lerende organisatie genoemd.

Een POP is dus het resultaat van bewustwording van de medewerker die het initiatief neemt om het eigen leerproces in te gaan door werk te maken van zijn/haar persoonlijke doelen. Deze persoonlijke ontwikkeling, het leerproces, moet in gang worden gehouden door de medewerker zelf en zijn leidinggevende. Deze past dan aldus het competentie management toe.

Het bekwaamheidsdossier

Het bekwaamheidsdossier is een geordende verzameling gegevens die laat zien dat een leraar bekwaam is en zijn bekwaamheid onderhoudt in afstemming op het beleid van de school. Vanaf 1 augustus 2006 is iedere school (in de zin van werkgever) verplicht om voor alle leraren een bekwaamheidsdossier op te stellen.

De achterliggende redenering laat zich zó samenvatten: voor goed onderwijs heb je in ieder geval goede leraren nodig. Daarom is het de plicht van de overheid duidelijke kwaliteitseisen te stellen aan leraren: de zeven bekwaamheidseisen waaraan elke leraar moet voldoen. Deze eisen, al hierboven weergegeven, staan genoemd in de wet BIO.

De wet BIO gaat echter verder: de kwaliteit van een leraar moet op peil gehouden en verder ontwikkeld worden door een stimulerend personeelsbeleid van de school waar die leraar werkt. Een bekwaamheidsdossier is een instrument voor een dergelijk stimulerend personeelsbeleid.

Het is bedoeld als een instrument in het kader van een stimulerend personeelsbeleid op scholen. Het uiteindelijke doel is het waarborgen van de kwaliteit van het onderwijspersoneel en dus van het onderwijs. Het bekwaamheidsdossier is waardevol voor de leraar, de schoolleider en het andere onderwijspersoneel. Het is van belang voor de school zelf en het kan ook van grote betekenis zijn

voor de onderwijsinspectie, die immers als taak heeft toe te zien op de kwaliteit van het onderwijs in Nederland.

De inhoud van het bekwaamheidsdossier is niet wettelijk geregeld. De vorm evenmin. Dat betekent dat scholen de vrijheid hebben een eigen vorm en inhoud te ontwikkelen. Niettemin zijn er uit de wet BIO criteria af te leiden waaraan een bekwaamheidsdossier moet voldoen. Op grond van die criteria maken, op onze school, de volgende documenten deel uit van een bekwaamheidsdossier:

- diploma's en getuigschriften;
- een curriculum vitae;
- de persoonlijke ontwikkelingsplannen;
- verslagen van klassenbezoeken;
- verslagen van functionerings- en beoordelingsgesprekken.

4.2.7. Functioneringsgesprekken en beoordelingsgesprekken

De Stichting MOZON hanteert een gesprekscyclus in het kader van integraal personeelsbeleid, zie hiervoor het 'MOZON – Integraal Personeelsbeleidsplan', het onderdeel 'Gesprekkencyclus IPB'. Ook wordt binnen de Stichting MOZON de 'Regeling functionerings- en beoordelingsgesprekken' gehanteerd.

De directie voert jaarlijks verschillende gesprekken met alle medewerkers. Het functioneringsgesprek, dat eenmaal per jaar gevoerd wordt, kan eventueel gecombineerd worden met een gesprek over het persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) van de medewerker.

De directie voert een beoordelingsgesprek bij de overgang van een tijdelijke naar een vaste benoeming en verder ten minste eenmaal per vier jaar met alle medewerkers.

4.2.8. Functiemix

De stichting MOZON is in het voorjaar van 2010 gestart met de procedures m.b.t. het invoeren van de functiemix.

MOZON ziet deze ontwikkeling op het gebied van beloningsdifferentiatie als een kwaliteitsimpuls voor het leerkrachtenkorps.

Directeuren, beleidsmedewerker, directeur-bestuurder en PGMR leden hebben een actieve rol gespeeld bij de ontwikkeling van de profielen van LB leerkrachten.

We werken binnen de stichting met 4 LB profielen:

- Montessori specialist;
- Vakinhoudelijke specialist;
- Zorgspecialist;
- Organisatie specialist.

Na de eerste sollicitatieronde zijn er vanaf 1-8-2010 vier leerkrachten benoemd in de LB schaal. Momenteel ligt de Stichting MOZON op schema m.b.t. de vanuit het ministerie aangegeven percentages.

De LB leerkracht is inzetbaar op alle scholen van MOZON, wanneer daar behoefte aan is.

Mobiliteit en een hoog werk- en denkniveau zijn belangrijke criteria die worden meegenomen in de sollicitatieprocedures.

4.2.9. Beleid voor evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding.

Het bevoegd gezag van stichting MOZON stelt zich ten doel om de vertegenwoordiging van vrouwen en mannen in de schoolleiding een afspiegeling te doen zijn van de landelijke verhoudingen mannen/vrouwen in het primair onderwijs. Daarbij hanteert het bevoegd gezag de voorwaarde dat deze doelstelling wordt voorafgegaan door de doelstelling dat de kandidaat met de sterkste kwaliteiten zal worden benoemd. Voor toepassing van de doelstelling van evenredige vertegenwoordiging zal er dus sprake moeten zijn van gelijkwaardige professionele kwaliteiten bij kandidaten voor vacante directiefuncties.

Het bevoegd gezag maakt geen onderscheid tussen de functies directeur en adjunct-directeur bij het streven de doelstelling van evenredigheid te realiseren. Dat betekent dat een afspiegeling gerealiseerd is, wanneer één van beide functies aan een vrouw is toebedeeld.

Gezien het feit dat er binnen MOZON van de zeven aanwezige directieleden, vijf vrouwen deze functie bekleden wordt aan de wettelijke verplichting voldaan.

Hoofdstuk 5: ORGANISATIE EN BELEID

5.1. Organisatiestructuur

Op 1 maart 2009 werd de nieuwe bestuur- en toezichtstructuur binnen de stichting MOZON van kracht. Naast een raad van toezicht die bestaat uit vijf leden is het college van bestuur bij MOZON een eenhoofdig college (directeur-bestuurder). Benoemd tot directeur- bestuurder is de heer Lex Spee. De directeur-bestuurder is als bevoegd gezag belast met het besturen van de stichting en houdt zich op hoofdlijnen bezig met het ontwikkelen, vaststellen en evalueren van het strategisch en operationeel beleid en de identiteit van de stichting. De directeur-bestuurder heeft tevens tot taak om nieuwe onderwijskundige ontwikkelingen, projecten en activiteiten te initiëren en aan te sturen. Hiermee ondersteunt hij de directeuren bij het realiseren van kwalitatief hoogstaand Montessorionderwijs. De directeur-bestuurder legt aan de raad van toezicht verantwoording af over de mate waarin de vastgestelde doelstellingen zijn gehaald en over de besteding van de middelen.

De stichting MOZON telt vier scholen, gelegen op vier locaties, gesitueerd in de steden Helmond, Venlo, Venray en Weert.

In het managementstatuut van de Stichting MOZON zijn een aantal bevoegdheden van de directeur-bestuurder gemandateerd aan de integraal schoolleiders in Helmond, Venray, Venlo en Weert.

Stichting MOZON beschikt verder over een professioneel bestuursbureau, bestaande uit een financieel beleidsmedewerker en een beleidsmedewerker personeel en organisatie (P&O).

Vanzelfsprekend beschikt de Stichting MOZON over een Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad, (GMR), en heeft iedere school heeft een eigen medezeggenschapsraad (MR).

5.2. Interne organisatiestructuur

Montessorischool Helmond telt in het schooljaar 2010-2011 7 groepen. De groepen tellen ongeveer 20 leerlingen in de onderbouw, 22 leerlingen in de middenbouw en 30 leerlingen in de bovenbouw.

5.3. schoolveiligheidsplan

Wij vinden het belangrijk, dat de school een veilige en verzorgde omgeving is voor leerlingen en medewerkers. Een omgeving waarin iedereen zich geaccepteerd voelt en waar het plezierig samenwerken is. Onze school is een school die open staat voor ouders. We proberen ouders optimaal te informeren en te betrekken bij de dagelijkse gang van zaken.

Wij hebben hierover intern het volgende afgesproken:

- De school ziet er altijd verzorgd uit, er is overdag sprake van een bruisende werkrust;
- Leerkrachten en kinderen gaan, onderling, respectvol met elkaar om;
- Ouders ontvangen wekelijks een nieuwsbrief;
- De website is actueel;
- De school organiseert jaarlijks ouderavonden en inloopmomenten;
- Ouders participeren bij diverse activiteiten;
- De school is open, leerkrachten en directie zijn bereikbaar.

5.3.1. Sociale veiligheid

Wij streven er naar om problemen op school te voorkomen. We doen dit o.a. door het hanteren van duidelijke afspraken en schoolregels, die zijn vastgelegd samen met de leerlingen. Onze visie hierop ligt vast in het beleidsstuk 'Sociaal emotionele ontwikkeling'. Via de MR betrekken we ouders bij onze afspraken en protocollen.

Toch kunnen we niet altijd voorkomen dat er incidenten plaatsvinden of dat ouders of kinderen hun ontevredenheid willen uiten. De eerste aanspreekpersoon voor kinderen en ouders is de groepsleerkracht. Indien nodig wordt ruggenspraak gevoerd met de coördinerend leerkracht.

Wanneer sprake is van pestgedrag, kunnen we terugvallen op ons pestprotocol.

Ouders worden altijd betrokken bij incidenten wanneer het hun kind betreft. Van incidenten wordt de directie altijd op de hoogte gebracht. Zij neemt, indien nodig, passende maatregelen. Dit kan variëren van een gesprek tot schorsing of verwijdering. In het protocol 'Schorsing en verwijdering' van de stichting MOZON wordt de gang van zaken beschreven.

Overal waar gewerkt wordt bestaan misverstanden of worden fouten gemaakt. In de praktijk kunnen veel zaken door een open communicatie worden besproken met de leerkracht en/of bouwcoördinator. Ouders weten dat bij verschil van mening ook de directeur benaderd kan worden. Mocht één en ander niet naar tevredenheid op te lossen zijn, dan kunnen ouders contact opnemen met de externe vertrouwenspersonen. Mocht bovenstaande niet leiden tot een oplossing, dan kunnen ouders terecht bij de klachtencommissie. Deze externe commissie hanteert het 'Klachtenreglement' van de Stichting MOZON. Ouders kunnen deze informatie ook nalezen in onze schoolgids en schoolkalender.

5.3.2. Risico-Inventarisatie & Evaluatie (RI&E)

In het Arbo-beleidsplan is de verplichte risico-inventarisatie opgenomen. Deze inventarisatie vindt volgens een vaste cyclus plaats en wordt bovenschools aangestuurd.

De arbo- of preventiecoördinator is hierbij betrokken. De RI&E van Montessorischool Helmond dateert van 2009 en zal jaarlijks bijgesteld worden.

5.3.3. Arbo-beleid

Het Arbo-beleidsplan van de stichting MOZON is leidraad voor alle scholen. De school krijgt in schooljaar 2011-2012 een Arbo-coördinator/preventiemedewerker, die verantwoordelijk is voor de juiste uitvoering van het ARBO-beleidsplan.

Er zijn teamleden (OP en OOP) opgeleid tot BHV-er. Ze volgen jaarlijks een herhalingscursus. In schooljaar 2011-2012 zal het aantal BHV-ers worden opgevoerd.

5.4. De interne communicatie

Interne communicatie is van groot belang om tot een efficiënte en prettige werkomgeving te komen. De betrokkenheid van medewerkers en ouders wordt er door vergroot. De samenwerking met partner Korein vormt een extra component bij de interne communicatie.

Om alle beschikbare informatie tijdig bij de juiste mensen te kunnen brengen hanteren we de volgende middelen:

- Iedere medewerker van Montessorischool Helmond en van partner Korein beschikt over een intern e-mailadres;
- Naast e-mail gebruiken we effectieve middelen voor de communicatie zoals website, (planning 2011-2012-digitale) weekbrief, de 'MOZON-nieuwsbrief' en postvakken;
- De directie draagt zorg voor een wekelijkse nieuwsbrief ten behoeve van alle medewerkers;
- We werken met een vaste vergadercyclus per schooljaar. Dit rooster wordt voor aanvang van het nieuwe schooljaar vastgesteld in een vergaderrooster en -planning;
- Iedere medewerker stelt zich zelf op de hoogte van alle beschikbare informatie;
- Collega's die parttime samenwerken, dragen zorg voor de overdracht van informatie aan elkaar;
- In 2010-2011 is gestart met de inrichting van ons intranet.

Ten aanzien van communicatie vinden we het volgende belangrijk:

- Op vergaderingen is sprake van actieve deelname;
- In beginsel spreekt iedereen namens zichzelf;
- Vergaderingen worden goed voorbereid, de agenda wordt een week voor de vergadering aangeleverd;
- Iedereen is zelf verantwoordelijk voor het tijdig lezen van gegeven informatie;
- Wij geven elkaar respectvolle feedback en accepteren ook feedback van anderen.

Beleidsvoornemens:

In het traject van het ontwikkelen van een brede school zal de communicatie een belangrijke rol spelen. In het ontwikkelingsmodel dat gevolgd wordt zal vastgesteld worden op welk gebied en tussen welke personen een overlegstructuur opgezet gaat worden. Tevens zal er een tijdspad opgesteld worden om deze communicatiestappen uit te voeren.

5.5. De communicatie met externe instanties

De school onderhoudt contacten met alle externe instanties die nodig zijn om goed en adequaat onderwijs te realiseren en de school te positioneren in de wijk/stad/regio.

Hierbij verwijzen wij naar het communicatieplan Helmond.

Externe contacten:

De gemeente.

Extern zorgteam: GGD, zorgloket, leerplichtambtenaar, maatschappelijk werk, wijkagent.

Overleg directeuren Brouwhuis

Overleg OHS: Overleg Helmondse Schoolbesturen

WSNS: Weer Samen Naar School

Wijkraad Brouwhuis en Rijpelberg

Amicitia wijkorkest

Bejaardentehuis Brouwhorst

OCGH: Onderwijsbegeleidingsdienst

CED: onderwijsbegeleidingsdienst

GGD

SMW: schoolmaatschappelijk werk

GGZ

Herlaarhof: onderzoekspraktijk

Logopediepraktijk Brouwhuis

Ambulante begeleiding
Cluster 1.2.3 en 4 scholen
Wijk en regio-kranten
Carnavalsvereniging Spekzullekes
Circus Renz
Winkelcentrum Brouwhuis
Scouting
Tienerhuis jongerencentrum
Zonnestein wijkcentrum
De Loop wijkcentrum

5.6. Partners in de opvoeding

Goede contacten met ouders vinden wij van groot belang. Ouders zien we als gelijkwaardige gesprekspartners en we streven naar daadwerkelijk educatief partnerschap. Voor de leraren zijn de bevindingen van de ouders essentieel om het kind goed te kunnen begeleiden. Voor ouders is het van belang dat zij goed geïnformeerd worden over de ontwikkeling van hun kind.

Daarom hebben we het volgende afgesproken:

- Ouders worden adequaat op de hoogte gesteld van de ontwikkeling van hun kind;
- Leraren stellen zich op de hoogte van de opvattingen en verwachtingen van de ouders;
- Ouders ontvangen informatie over de actuele gang van zaken en worden betrokken bij extra zorg;
- Ouders worden betrokken bij schoolactiviteiten;
- Op beleidsmatig gebied participeren de ouders via de MR.

Actief burgerschap en Educatief Partnerschap

Door ouders als educatieve partners te betrekken bij de school ontstaat er een situatie waarin ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid werkt aan de vorming en persoonlijke ontplooiing van het kind tot mondige en actief burger waarmee Actief Burgerschap wordt ingevuld.

Actief Burgerschap en Educatief Partnerschap vooronderstelt dat de ouders betrokken zijn bij hun kind op school, bij de schoolgemeenschap waarin zij een rol spelen en bij de samenleving. Vanuit deze wederzijdse betrokkenheid en het gezamenlijk belang over de opvoeding van de kinderen gaan ouders en school met elkaar in dialoog, ieder vanuit zijn specifieke deskundigheid en met erkenning van het verschil in verantwoordelijkheid. In de afstemming over de opvoeding van de kinderen en bij de vorming tot mondige en actieve burgers is partnerschap met ouders (is) een vereiste. Het is meer dan ouderbetrokkenheid. Nu wordt dat nog vaak vorm gegeven vanuit de praktische behoeften van school. Het werkelijk in contact komen over opvoeding is niet eenvoudig. Actief Burgerschap en Educatief Partnerschap zien wij als belangrijke instrumenten voor een extra kwaliteitsimpuls m.b.t. sociale cohesie.

5.7. Partner Korein

Binnen het Montessoricentrum is een professionele kinderopvangorganisatie gehuisvest: Korein Kinderplein uit Eindhoven. Samen met deze organisatie is de vorming van een Montessoricentrum in het schooljaar 2010-2011 gestart.

Korein realiseert opvoedingsondersteuning, dagarrangementen en activiteiten op het gebied van cultuur, sport en vrije tijd. De tussenschoolse opvang wordt nog altijd door de school zelf georganiseerd m.b.v. overblijfskrachten. Deze zijn geschoold en volgen nascholingscursussen.

In schooljaar 2010- 2011 zijn wij gestart, samen met bureau ZET, met de vorming van een integraal kindcentrum. Zet adviseert, vernieuwt en ondersteunt de sociale infrastructuur in Noord Brabant. De expertise ligt bij vraagstukken op gebied van wonen, welzijn en zorg. Zij begeleiden processen waar meerdere partners bij zijn betrokken.

Zet biedt zicht op maatschappelijke ontwikkeling. Zij brengen partijen samen die zich inzetten voor een samenleving waarin iedereen meetelt, ongeacht leeftijd of beperkingen.

Korein en de school zijn groeiende in een steeds verder gaande samenwerking waarbij ingestoken wordt op het elkaar kennen en vandaar uit op te bouwen naar een zoveel mogelijk geïntegreerde samenwerking.

Uitgangspunt is de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor onze kinderen van 7.00 tot 19.00 uur.

Hoofdstuk 6: FINANCIËEL BELEID

6.1. Financieel beleid

BELEID STUURT DE MIDDELEN

De overheid heeft de lumpsumfinanciering voor het primair onderwijs per 1 augustus 2006 ingevoerd. Hierdoor krijgen schoolbesturen meer bestedingsvrijheid. Schoolbesturen krijgen één bedrag voor zowel de personele als de materiële uitgaven.

Schoolbesturen mogen zelf uitmaken hoe ze dat gaan besteden. De schotten tussen de verschillende budgetten zijn komen te vervallen. Zo kunnen scholen hun beleid en onderwijs beter afstemmen op de situatie op en rond de school.

Afspraken m.b.t. het afdragen van gelden aan het bestuur worden ieder jaar vooraf besproken en vastgelegd in het bestuursformatieplan en de begroting en uiteindelijk verantwoord in het jaarverslag.

Er wordt gestreefd naar een snelle informatieverstrekking en –verwerking van de zijde van het administratiekantoor waardoor een goed en up-to-date managementinformatiesysteem voor handen is. Dit is hard nodig nu veel risico's worden verlegd van de centrale overheid naar het schoolbestuur en van het schoolbestuur naar de individuele scholen.

De school beschikt over verschillende financiële middelen en er vinden verschillende geldstromen plaats. Deze kunnen na goedkeuring van het bestuur en in overleg met de beleidsmedewerker financiën door de schooldirecteuren worden beheerd. Één en ander volgens de bepalingen, vermeld in het "managementstatuut" MOZON. Hieronder worden deze kort beschreven:

Financiële middelen	Bestemd voor	Beheerd door
Lumpsumfinanciering	Personele uitgaven Materiële uitgaven	Schooldirecteur Schooldirecteur
Subsidies in het kader van het huisvestingsplan van de gemeente/ stimuleringsubsidies op het gebied van cultuur en sport	Meubilair en leermiddelen/ tijdelijke ondersteuning d.m.v. personeel.	Schooldirecteur
Ouderbijdragen+ Overblijfbijdragen	Materiële uitgaven / overblijven	Schooldirecteur
Verhuur van ruimten	Algemene uitgaven	Schooldirecteur

Centrale doelen:

- Wij streven naar een efficiënte en doelmatige inzet van middelen, binnen de normatieve kaders;
- Wij zorgen voor een beleidsmatige inzet van middelen op stichtingsniveau, waarbij de financiële risico's in kaart zijn gebracht. Wij verwachten begrotingsdiscipline en regelmatige transparante financiële rapportages;
- Wij streven naar maximale inzet van middelen voor de primaire onderwijstaken.

Deze centrale doelen worden uitgewerkt in de volgende plandoelen.

- De stichting MOZON werkt met een meerjarenbegrotingcyclus. De meerjarenbegroting geeft aan welke kosten en opbrengsten de school voor de komende jaren verwacht. De meerjarenbegroting verschaft inzicht in de financiële ruimte van de school en de invloed van keuzes die het bestuur maakt binnen deze ruimte;

- Alle administratieve procedures zullen door de beleidsmedewerker financiën worden beschreven vanuit de organisatie. De Administratieve Organisatie (AO) houdt zich bezig met het functioneren van de organisatie, de informatie die hieruit voortkomt en het complex van maatregelen om het functioneren en informeren naar wens te laten verlopen. Voor een goede AO is het van belang om een juiste financiële verantwoording te kunnen afleggen en daardoor een goedkeurende accountantsverklaring te verkrijgen. Belangrijke controle onderwerpen zijn: juistheid, volledigheid en tijdigheid van de informatie;
- Er dient sprake te zijn van een transparant financieel systeem waardoor het bestuur en de schooldirecties maximaal kunnen sturen op hun begroting.

Beleidsvoornemens

- Nieuwe dislocatie in Weert; Laarveld afhankelijk van het onderzoek wat in samenwerking met gemeente Weert wordt uitgevoerd
- Planning & Control-cyclus, inclusief het (meerjaren)bestuursformatieplan;
- Verbetering van financiële vakkennis conform profielschets directeur stichting MOZON.
- Afspraken omtrent kwartaalrapportages vanuit het administratiekantoor, zodat directeuren hun exploitatieoverzichten zelf kunnen beheren;
- Voor het project 3-6 jarigen zijn nieuwe afspraken nodig omtrent vergoedingen op basis van nacalculatie tussen de school en de kinderopvangorganisatie.

6.1.2 Financieel beleid Montessorischool Helmond

Montessorischool Helmond houdt zich wat betreft het financieel beleid aan de afspraken op stichtingsniveau. Er is sprake van een exploitatietekort.

We proberen zoveel mogelijk financiële middelen naar de werkvloer te brengen en streven ernaar daardoor de groepen zo klein mogelijk te houden. Toch zijn de groepen in de bovenbouw op moment van schrijven van dit schoolplan groot.

De MR is alert op financieel beleid en heeft o.a. onderzoek gedaan naar de hoogte van ouder- en overblijfbijdrage. In het schooljaar zullen de ouderbijdrage en de overblijfbijdrage verhoogd worden. Dit om de situatie gezond te maken.

Er wordt momenteel jaarlijks aanzienlijk geïnvesteerd in het gebouw. In schooljaar 2011-2012 gaat de school verbouwd en uitgebouwd worden. Met een goed financieel beleid zal het mogelijk worden jaarlijks een stapje te zetten naar een licht en ruim Montessoricentrum.

6.1.3 Materieel beleid Montessorischool Helmond

Om zorg te dragen voor een goed materieel beleid wordt er gewerkt met:

- Het meerjarenonderhoudsplan van het gebouw.
- Het meerjarenplan vervanging methodes.

Hoofdstuk 7: KWALITEITSBELEID

Onze school onderscheidt kwaliteit en kwaliteitszorg. We streven kwaliteit na (zie de afspraken bij de verschillende beleidsterreinen) en we zorgen ervoor, dat de kwaliteit op peil blijft. Dit doen we door de afspraken systematisch en cyclisch en op basis van de bevindingen te beoordelen, verbeteren of borgen. Gedurende de looptijd van het Schoolplan 2011-2015 maken we gebruik van de 'Kwaliteitskaarten' van Cees Bos.

7.1. Kwaliteitszorg

Van belang is dat onze kwaliteitszorg gekoppeld is aan het integraal personeelsbeleid. We streven ernaar, dat onze medewerkers competenties ontwikkelen die gerelateerd zijn aan de beleidsterreinen die we belangrijk vinden. Daardoor borgen we dat de schoolontwikkeling en de ontwikkeling van onze medewerkers parallel verloopt.

Onze ambities m.b.t. kwaliteitszorg zijn:

- We hebben inzicht in de kenmerken van onze leerlingenpopulatie;
- We beschikken over doelen (afspraken) bij diverse beleidsterreinen;
- We beschikken over een evaluatieplan (zie hfdst 1) waardoor geborgd is, dat de verschillende afspraken minstens 1 x per vier jaar beoordeeld worden;
- We laten de kwaliteit van onze school cyclisch beoordelen door ouders, leerlingen en leraren;
- We werken planmatig aan verbeteringen door middel van ons Schoolplan en onze Jaarplannen;
- We evalueren stelselmatig en tussentijds of onze verbeterplannen gerealiseerd zijn;
- We borgen onze kwaliteit o.a. door zaken op schrift vast te leggen;
- We rapporteren aan belanghebbenden als de inspectie, het bevoegd gezag, de GMR en ouders onder andere door het 'Jaarverslag';
- We waarborgen de sociale veiligheid van medewerkers en leerlingen.

Beoordeling

De ambities worden jaarlijks beoordeeld door directie, bestuur, RvT en GMR middels rapportages en het jaarverslag.

(zie hoofdstuk 7.6)

Beleidsvoornemens

Door middel van 'Werken met Kwaliteitskaarten' van Cees Bos onze kwaliteit op de diverse beleidsterreinen beoordelen en verbeterpunten uitvoeren.

7.2. Terugblik Schoolplan 2007-2011 en zelfevaluatie:

De school heeft in de periode van het schoolplan 2007-2011 twee maal een wisseling in de directie gekend. Tevens zijn er 4 ervaren leerkrachten vertrokken.

Op de volgende onderdelen is, in de afgelopen vier jaar, vanuit het schoolplan doelmatig gewerkt:

Visie en missie :

De visie van de school is opgezet vanuit de standaarden en indicatoren van de inspectie. Pedagogisch klimaat, onderwijskundig leerproces, leerstofaanbod en tijd zijn middels de kwaliteitskaarten uitgewerkt. De verbetertrajecten zijn geïmplementeerd en geborgd in het kwaliteitsdossier van de school. Jaarlijks worden de geborgde kwaliteiten geëvalueerd en opnieuw vastgesteld.

Montessori:

De school heeft vergaderingen die in het teken staan van Montessori. Hierbij gaan wij uit van de standaarden en indicatoren van de NMV. Er is gewerkt aan domein 9, de vrije werkkeuze, en domein 10, zelfstandig kiezen in het Montessorionderwijs.

De school stelt vast dat de indicatoren van Montessori onder een constant aandacht moeten blijven staan. Teamleden geven bv. aan niet tevreden te zijn over de werkhouding van de kinderen.

Terwijl wij verwachten, vanuit de intrinsieke motivatie hard werkende kinderen te hebben.

Doel is om constant de kwaliteit van het Montessorionderwijs te onderhouden en te versterken.

Telkens weer legt het team de indicatoren naast de dagelijkse praktijk. Hierbij worden ook nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs gevolgd en op Montessoriaanse wijze verkend, ingevoerd en geëvalueerd.

Hoogbegaafdheid:

Een Montessorischool wil antwoord hebben op de ontwikkelingsbehoefte van een kind.

Wij hebben ingezet op een aanbod in de groep genoemd het Eureka!aanbod. Een hoog- of meerbegaafd kind krijgt werk dat is ontwikkeld voor deze doelgroep. Dit is geen extra werk maar het werk voor dit kind. Daarnaast is de school gestart met de Eureka!groep. Deze groep kinderen is een dagdeel uit de groep en krijgt een specifiek aanbod.

De werkwijze van het Eureka!aanbod en de visie van de school op hoogbegaafdheid zijn geborgd in de afsprakenreminder van de school.

De school heeft zich dusdanig deskundig gemaakt dat de school door Overleg Helmondse Schoolbesturen gekozen is als Hi/level school. Dit houdt in dat kinderen van onze school en kinderen van andere scholen bij ons een plek vinden in de groep voor hoogbegaafde kinderen.

Het Montessoricentrum:

In schooljaar 2010-2011 is een start gemaakt met het ontwikkelen van een Montessoricentrum samen met Korein. Bureau ZET begeleidt dit traject. Er zijn gesprekken geweest met eventuele partners van de school. De beide teams hebben een avondvergadering gehad met als doel elkaar te ontmoeten en van gedachten te wisselen over elkaars werkwijze en werkbeleving.

Dit proces is in een verkennende fase.

Op onderwijskundig gebied zijn op de volgende onderdelen verbetertrajecten uitgevoerd:

Kosmisch onderwijs:

Kosmisch onderwijs was een hoge prioriteit die het team stelde om mee aan de slag te gaan.

Doel is om onze opvoeding en onderwijs af te stemmen op de visie van Montessori. Kosmische opvoeding en onderwijs zijn de basis voor elke handeling die de leerkracht uitvoert.

De ideologie, zoals wij die in onze visie hebben staan, willen wij zo dicht mogelijk benaderen.

We zijn een ambitieus verbetertraject ingegaan. De school is teruggegaan naar de basis van onze theorie: De ideologie van Montessori.

De visie m.b.t. kosmisch onderwijs is opgesteld, samen met de doelstellingen. Daarna is invulling gegeven aan de inhoud. Vanuit de ideologie wordt gewerkt met een inhoudelijk kader van waaruit wij alle aspecten m.b.t. het project vullen. Doel is volledige integratie van zoveel mogelijk aspecten uit ons onderwijs.

De stappen die nu voor ons liggen zijn: het integreren van onze leerdoelen vanuit de groepsplannen in de projecten en het inoefenen van die vaardigheden die kinderen nodig hebben om ontwerpend, ontdekkend en onderzoekend te kunnen komen tot een goed product. Wij realiseren ons dat deze manier van werken nooit afgerond zal zijn en wij constant vernieuwend en innoverend bezig zullen blijven aan dit onderwerp.

Techniek:

In het schooljaar 2010-2011 is het team geschoold in het geven van techniekonderwijs. Techniek is volledig geïntegreerd in ons kosmisch onderwijs. De verkennende fase en het implementeren hebben beide vorm gekregen in schooljaar 2010-2011. evalueren en borgen volgt in 2011-2012.

Sociaal emotioneel:

Wij zijn op zoek gegaan naar het vinden van een lvs mbt de sociaal emotionele ontwikkeling. Die hebben wij gevonden in EGGO, Eerste Genormeerde GedragsObservatiekaart. Aangezien EGGO in een digitale vorm zou verschijnen is gewacht met het aanschaffen. Dit omdat de papieren versie veel werk van de leerkracht vraagt.

De schoolregels zijn jaarlijks onderhouden. Het afgelopen jaar zijn wij gestart met het updaten van deze regels.

Spelling:

Na een jaar verkennen van de verschillende methodes is gekozen voor de Montessoriaanse methode 'Ik spel wel'

De methode 'Ik spel wel' is aangeschaft en geïmplementeerd. Deze methode is ontwikkeld door het CED. Het is materiaal dat werkt volgens de methode van Montessori. het invoeringstraject en de evaluaties zijn samen uitgevoerd met het CED.

De 1-zorgroute is toegepast op de spelling. Dit betekent dat wij werken met groepsplannen en leerdoelen. Gekoppeld aan de leerlijnen.

Spelling is afgerond en de afspraken staan geborgd in de afsprakenreminder van de school.

Rekenen:

De school is ingestapt in het PO-verbetertraject rekenen waarbij dit gecombineerd wordt met de 1-zorgroute. De 1-zorgroute is toegepast op het rekenen. Doel is het verhogen van onze opbrengsten tot binnen de normen van de inspectie.

Dit betekent dat wij het werken met groepsplannen en leerdoelen, gekoppeld aan de leerlijnen, aan het implementeren zijn. Dit traject loopt door in ons nieuwe schoolplan.

7.3. SWOT-analyse

Op 13 april 2011 hebben we met het volledige team een SWOT-analyse gemaakt als voorbereiding op het opstellen van het nieuwe schoolplan 2011-2015. Er kwamen veel en zeer diverse punten uit. Daarbij heeft het team tevens teruggeblikt op onze analyse tav schoolplan 2007-2011.

Hieronder is het resultaat, samengevat in een schema met de belangrijkste punten per onderdeel, afgebeeld.

STERK	ZWAK
<ol style="list-style-type: none"> 1. Montessori visie en aanbod vanuit de uitnodiging. 2. Kosmische opvoeding: ontdekkend, ontwerpend en onderzoekend met volledige integratie van de vakken. 3. Innoverende school werkend aan kwaliteit. We stellen hoge verwachtingen. 4. Team dat, werkend vanuit de ideologie, lerend, vernieuwend, betrokken, hard werkend en naast de ouders staat. 5. Deskundigheid mbt hoogbegaafdheid 6. Sterk pedagogisch klimaat. We gaan uit van respect en denken in mogelijkheden. 7. Een open communicatie. 8. Plezier in samen lerend presteren. Je mag zijn wie je bent. 9. Een ervaren, kleinschalige Montessori-school. 10. Deskundig zorgteam werkend vanuit een duidelijke structuur waarbij elk kind gezien wordt. 11 Rust, duidelijkheid en structuur voor kind, ouder en leerkracht. 12. Kennis en aanbod voor het meer en hoogbegaafde kind. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gedragsproblematiek. Onze school wil handvatten voor het omgaan met deze problematiek. Invoeren LVS EGGO noodzakelijk. 2. Zorg voor een aantrekkelijk en compleet Montessoriaanbod. 3. Lage tussenopbrengsten. 4. Teamopbouw met veel vrouwen. 5. Ouders meer betrekken bij onze activiteiten. Ambassadeurs van onze school! 6. Werkhouding van de kinderen: vrijheid in tijd en werkkeuze. 7. Wisselingen directeuren en wegvallen ervaren leerkrachten.
KANS	BEDREIGING
<ol style="list-style-type: none"> 1. De intrinsieke motivatie verder ontwikkelen mbv kosmisch onderwijs en samen plezierig presteren. 2. Ontwikkelen en uitvoeren van een goed opgebouwd pr beleid wat vorm krijgt in een communicatieplan. Duidelijke profilering naar buiten en binnen toe! 3. Opbrengstgericht werken vanuit de 1 zorgroute. 4. Verbouwing en aanbouw school voor een dynamische en schone uitstraling. Aandacht voor tuin en speelplaats. 5. Aanpak gedragsproblemen in 2011-2012. 6. Goede uitgebalanceerde werkkalender en een verder perfectioneren van ons taakbeleid. 7 Deskundigheidsvergroting m.b.t. time management. 8. Digitale mogelijkheden 9. Montessoricentrum onderwijs en opvoeding van 0 – 13 jaar) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Groot aantal leerlingen in de groepen. 2. Terugloop (in 2009-2010) van het aantal leerlingen. 3. Verkeerd imago in de wijk. 4. Werkbelasting. We vragen veel van onszelf. 5. Steeds meer leerkrachten zonder gymbevoegdheid.

7.4. Analyse inspectierapport

Montessorischool Helmond is op 4 maart 2010 bezocht door de Inspectie van het basisonderwijs. Dat leverde een voldoende beoordeling op.

De school scoorde goed op het kwaliteitsaspect:

- De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.

De school scoorde voldoende op het kwaliteitsaspect:

- De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen tenminste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht;
- De sociale competenties van de leerlingen liggen op het niveau dat mag worden verwacht;
- De leerlingen die dat nodig blijken te hebben, krijgen extra hulp;
- De school heeft een systeem voor kwaliteitszorg.

Het onderdeel wet- en regelgeving was in orde.

Conclusies en beleidsvoornemens van de school zijn:

- De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de leerlingen populatie mag worden verwacht;
- Leerlingen met specifieke onderwijsbehoefte ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden. Zie 3.8.6.

7.5. Analyse oudervragenlijst

In april 2011 werd een tevredenheidpeiling onder de ouders afgenomen. Onderstaand plaatje geeft de algemene uitslag weer.

De enquête geeft een duidelijk beeld van de tevredenheid van de ouders met de school van hun kinderen. Het gemiddelde rapportcijfer dat ouders in de referentiegroep aan de school van hun kind geven is 7.5. Onze school scoort daar boven met een gemiddelde van 7.9. De waardering van de ouders voor onze school is daarmee 'goed'.

Pluspunten van onze school:

1. huidige schooltijden (98%)
2. sfeer in de klas (95%)
3. overblijven tussen de middag (95%)
4. informatievoorziening over het kind (95%)
5. omgang leerkracht met de leerlingen (93%)
6. informatievoorziening over de school (93%)
7. gelegenheid om met de directie te praten (93%)
8. rust en orde in de klas (91%)
9. aandacht voor normen en waarden (91%) -
10. aandacht voor taal (91%) -
11. mate waarin leraar naar ouders luistert (91%) -
12. inzet en motivatie leerkracht (91%) -
13. duidelijkheid van schoolregels (89%) -
14. vakbekwaamheid leerkracht (89%) -
15. regels, rust en orde op school (86%) -

Kritiekpunten op onze school:

- hygiëne en netheid binnen de school (41%)
- veiligheid op weg naar school (39%)
- speelmogelijkheden op het plein (27%)
- uiterlijk van het gebouw (20%)
- veiligheid op het plein (20%)
- aandacht voor uitstapjes/excursies (20%)
- sfeer en inrichting schoolgebouw (16%)
- omgang van de kinderen onderling (16%)

7.6. Leerlingenvragenlijst

In april 2011 werd een tevredenheidpeiling onder de leerlingen afgenomen. De enquête geeft een duidelijk beeld van de tevredenheid van de leerlingen met hun school. Het gemiddelde rapportcijfer dat leerlingen in de referentiegroep aan hun school geven is 8.1. Onze school scoort daar onder met een gemiddelde van 7.2. De waardering van de leerlingen voor onze school is daarmee 'ruim voldoende'.

Pluspunten van onze school:

1. moeilijkheidsgraad computerwerk (91%)
2. samenwerken (82%)
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
10. (32%)
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.
- 16.

Kritiekpunten op onze school:

- zitplaats in de klas (44%)
  - het vak rekenen (39%)
- mogelijkheid tot doorwerken (39%)
- inval leerkrachten (39%)
- beperking van verveling (35%)
- binnenkant schoolgebouw (35%)
- buitenkant schoolgebouw (33%)
- aantrekkelijkheid van overblijven (33%)
- plezier in het naar school gaan (33%)
- aantrekkelijkheid van het schoolplein
- moeilijkheidsgraad rekenen (28%)
- hygiëne op school (26%)
- beperking van ruzie in de groep (25%)
- vermoeidheid op school (25%)
- het vak taal (23%)
- bezigheden tijdens speelkwartier (21%)

7.7. Lerarenvragenlijst

De enquête geeft een duidelijk beeld van de tevredenheid van de medewerkers met hun school. Het gemiddelde rapportcijfer dat de medewerkers in de referentiegroep aan hun school geven is 7.6. Onze school scoort daar boven met een gemiddelde van 8.0. De waardering van de medewerkers voor onze school is daarmee 'goed'.

Pluspunten van onze school:

1. sfeer op school (100%)
2. duidelijkheid schoolregels (100%)
3. aanpak ordeproblemen (100%)
4. aandacht voor normen en waarden (100%)
5. contact met leerlingen (100%)
6. begeleiding gedragsproblemen (100%)
7. begeleiding leerproblemen (100%)
8. extra mogelijkheden snelle leerlingen (100%)
9. eigen tempo leerlingen (100%)
10. samenwerking externe instanties (100%)
11. sfeer in het team (100%)
12. vakantie- en verlofregeling (100%)
13. aansluiting bij opleiding (100%)
14. ontplooiingsmogelijkheden (100%)
15. bespreekbaarheid problemen (100%)
16. vastleggen afspraken (100%)
17. nakomen van afspraken (100%)
18. informele oudercontacten (100%)

Kritiekpunten op onze school:

- hygiëne binnen de school (83%)
- sanitair voor personeel (83%)
- onderhoud van het gebouw (83%)
- werkdruk binnen het team (67%)
- ontspanningsmogelijkheden in pauze (67%)
- vervanging collega bij ziekte (58%)
- taakverdeling binnen team (50%)
- netheid binnen de school (42%)
- uiterlijk van het gebouw (33%)
- salaris (33%)
- werktijden (33%)
- reiskostenregeling (33%)
- sfeer en inrichting schoolgebouw (25%)
- motivatie van leerlingen (25%)
- begeleiding allochtone leerlingen (25%)
- kwaliteit leermiddelen (25%)
- benutting ict mogelijkheden (25%)
- aantal personeelsleden (25)

Evaluatie tevredenheidspeiling:

Vanaf juni 2011 zijn er veel veranderingen en verbeteringen ingezet t.a.v. de aandachtspunten uit de enquête april 2010. Het is goed om te meten wat dit bij ouders, leerlingen en leerkrachten voor effect heeft gehad en te bepalen of wij op de goede weg zitten.

Het team en de directie zijn erg trots op het behaalde resultaat. Het is een stuk erkenning voor een periode waarin hard gewerkt is aan de kritiekpunten vanuit de enquête 2010.

Vanzelfsprekend werken wij verder aan de kritiekpunten vanuit het onderzoek.

Hierbij kan ik verwijzen naar beleidsvoornemens 2011-2015 bv. de aanpak van het gedragsprotocol, het opbrengst gericht werken, de verbouwing van de school etc.

7.8. Het evaluatieplan

De visie van de school is gekoppeld aan de opbouw van de kwaliteitskaarten. De school kan op deze wijze zichzelf cyclisch evalueren en de kwaliteit systematisch in kaart brengen.

De afgelopen 4 jaar hebben wij jaarlijks 1 of meerdere kwaliteitskaarten doorlopen. De kwaliteiten van de school zijn vastgesteld en een behandelplan is opgesteld. Het schooljaar daarop is het behandelplan geëvalueerd.

De kwaliteitskaarten leerstofaanbod, schoolklimaat, pedagogisch en didactisch handelen en tijd zijn uitgewerkt in het kwaliteitsdossier van de school.

De kaarten die verwerkt zijn behoren jaarlijks geëvalueerd en geborgd te worden om zo de kwaliteit die vastgesteld is vast te houden.

De Montessori-identiteit is een onderwerp dat constant onderhouden moet worden. Vandaar dat dit vak de constante kleur rood van de voortgang houdt. Tijdens de Montessorivergaderingen wordt vorm gegeven aan de kwaliteiten van ons Montessorionderwijs.

Kwaliteitszorg is tevens een terrein dat constant onderhoud nodig heeft. Vandaar dat dit vak de constante kleur rood van de voortgang houdt.

Onze beleidsterreinen WMK-MO (kwaliteitszorg)	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
1. Kwaliteitszorg				
2. Leerstofaanbod				
3. Tijd				
4. Pedagogisch klimaat				
5. Didactisch handelen				
6. Afstemming				
7. Actieve en zelfstandige rol van leerlingen				
8. Schoolklimaat				
9. Zorg en begeleiding (en toets-instrumenten)				
10. Opbrengsten				
11. Integraal personeelsbeleid (IPB)				
12. Contacten met ouders				
13. Interne communicatie				
14. Externe contacten				
15. Inzet van middelen				
16. Schooladministratie en schoolprocedures				
17. Schoolleiding				
18. Beroepshouding				
19. Montessori-identiteit				
20. Actief burgerschap en sociale integratie				

7.9. Beleidsvoornemens 2011-2015

We hebben de meest opvallende verbeterpunten vanuit de diverse evaluaties bij de betreffende paragrafen opgenomen als beleidsvoornemens. Deze beleidsvoornemens zijn in de onderstaande tabel samengevoegd tot een overzichtelijk geheel.

Beleidsvoornemens moeten leiden tot acties. Binnen het Taakbeleid hebben de collega's zich aangemeld om voor een bepaald vakgebied/beleidsterrein verbeteringen op gang te brengen en/of verder te implementeren. Zij zullen onze beleidsvoornemens vertalen naar actiepunten die in de komende Jaarplannen 'smart' beschreven en uitgevoerd zullen worden.

In de beleidsvoornemens zijn de volgende onderdelen vanuit het SBP:strategisch beleidsplan verwerkt:

Identiteit: 2011-2015;

Het verder vorm geven en ontwikkelen van de ideologie en het kosmisch werken;

Verwerken kwaliteitskaarten en indicatoren vanuit Montessori;

Onderwijs en kwaliteit:2011-2015 ;

Opbrengsten gericht werken voornamelijk ten aanzien van rekenen, spelling en lezen;

Invoeren van het ontwikkelingsperspectief en de referentieniveaus;

Personeel:2011-2013;

Gesprekcyclus en dossiervorming goed vorm geven;

Professionalisering van de werknemers gerelateerd aan de beleidsvoornemens;

Organisatie:2011-2014;

Organisatie schooltijden: oriëntatie Hoorns model;

3 jarigen in de onderbouw start schooljaar 2011-2012;

Ontwikkeling brede school lopende de jaren van de beleidsvoornemens;

Kleurverklaring:	Verkennen	Invoeren	voortgang	Evaluëren	Borgen
------------------	-----------	----------	-----------	-----------	--------

Onderwerp:	2007-2011	11/12	12/13	13/14	14/15
Visie					
Montessoricentrum		Verkennen	Invoeren	voortgang	Evaluëren
Onderwijs aan driejarigen		Invoeren	Evaluëren	Borgen	
Domeinen Montessori: Werkkeuze/tempo					
Domein zelfstandig werken op basis van eigen keuzes	Borgen				
Kwaliteitskaarten: Tijd		Invoeren	Evaluëren	Borgen	
Opbrengsten			Verkennen	Invoeren	Evaluëren
Zorg en begeleiding				Verkennen	Invoeren
Kwaliteitskaarten:pedagogisch handelen, Schoolklimaat,opbrengsten.	Borgen				
Cultuur/klimaat:					
Gedragsproblematiek		Verkennen	Invoeren	Evaluëren	Borgen
Time management			Verkennen	Invoeren	Evaluëren
Pesten: Pestprotocol Vernieuwing methode		Verkennen	Invoeren	Evaluëren	Borgen
Onderwijs :					
Schrijven: Vernieuwing methode		Verkennen	Invoeren	Evaluëren	Borgen
Begrijpend lezen /luisteren: Vernieuwing methode			Verkennen	Invoeren	Evaluëren
Rekenen: Leerlijnen Vernieuwing methode		Borgen	Verkennen	Invoeren	Evaluëren

Up date materialen: Montessorimateriaal Kaartensystemen					
Kosmisch: Integreren crea vakken Intrinsieke motivatie Studievaardigheden					
Montessoriaanse/kosmische wijze van het verwerken van de zaakvakken in projecten					
Digitale leeromgeving: Touchscreens Intranet					
1 zorgroute/opbrengst gericht werken					
Opbrengst gericht werken: Groepsplannen spelling en rekenen. 2012-2013 verkennen groepsplan lezen. Werken vanuit leerlijnen. Observeren van vaardigheden.					
Spelling					
Hoogbegaafdheid					
Aanvankelijk en voortgezet technisch lezen					
Techniek					
Zorg:					
Ontwikkelings perspectief					
Referentieniveaus					
Passend onderwijs					
Leiderschap					
Functiemix					
Kwaliteitsbeleid					
Public relations en promotie					